

D. D.
**ANALECTA
ULPHILANA,**

QUORUM PARTEM PRIMAM,
CUM CONSENSU AMPLISS. FACUL. PHILOS.

SUB PRÆSIDIO

S:Æ R:Æ M:TIS MAGNÆ FIDEI VIRI
NOBILISSIMI

**DOM. JOHANNIS
IHRE,**

REG. CANC. CONSILIARII,
PROF. ELOQUENT. ET POLIT. SKYTT. REG. ET ORD.
EQUIT. AURAT. DE STELLA POLARI, ACAD.
LITT. HUM. HOLM. ET SOCIET. REG. SCIENT. UPS.
MEMBR. SOCIETATISQUE ANTIQUAR. LONDIN.;
SOCII HONORARII,

PUBLICO BONORUM EXAMINI SUBMITTIT
STIPENDIARIUS HELMFELDIANUS

AND. ADOLPH. GRUNDÉN,
UPLANDUS,

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE ~~XX~~ NOVEMBR.
ANNI MDCCLXVII.

HORIS ANTE MERID. SOLITIS.

U P S A L I A E,
APUD JOHAN. EDMAN, REG. ACAD. TYPOGR.

ATC 1111

1111

1111

1111

1111

1111

1111

DISSERTATIO PRIMA,
DE
CODICE ARGENTEO
ET
LITTERATURA
MOESOGOTHICA.

§. I.

Quam inter evolvendum CODICEM ARGENTEUM varia mihi obvenerint, quæ notatu digna mihi visa sunt, quæque ignorare nollem harum litterarum amantes; in animum induxi, eadem, prouti calamo sese offerrent, in chartam conjicere, satius arbitratus, posthabito ordine, ea quæ alios præteriere, afferre, quam, ut is servetur, nemini ignoratis paginas implere. Dicam vero in præsentia nonnulla de fatis Codicis Argentei, de illius forma, & in primis de litteris Ulphilanis earumque valore tam grammatico quam numerali.

§. II.

Dum Ulphilanas vero dico, cum vulgo loquor: non enim dubito, quin hæc nomenclatura geminum involvat, etiamsi perlevem utrumque, errorem. Alter est, quod ab ULPHILA, Gothorum Minorum in Mœsia seculo quarto Episcopo, Moesogothicas litteras denominamus, perinde ac si ille earundem auctor fuisset, quod tamen falsum esse, in sequentibus probatum ibimus. Scio equidem, jam inde a temporibus SOCRATIS & SOZOMENI hanc opinionem invaluisse, utpote qui, dum

Sacrum Codicem in Linguam Gothicam conversum tradunt, ULPHILAM non metaphraseos solum, sed etiam litterarum, quibus scripta fuit, auctorem ferunt: sed quivis facile existimabit, quam facile fieri potuerit, ut qui Alexandria aut in aliis diffusi orbis partibus degerunt, illa pro novis habuerint, quæ apud Scythas fuere antiquissima, resque tum primum extitisse opinari potuerint, quum primum in eorum pervenire cognitionem. Præstat vero in partes BONAVENTURÆ VULCANII concedere, qui in *Dedicatione Dissertationis de Lingua & Litteris Getarum*, Ego vero, inquit, pace horum auctorum (SOCRATIS, RICOBALDI Ferrariensis, aliorumque) *Geticarum litterarum usum longe ante GULPHILÆ tempora viguisse existimaverim, sed per GULPHILAM Romanis primum innotuisse, quippe qui in Linguam Gothicam Biblia sacra convertit.* Nec dubito, quod alterum momentum erit, quin Antistitem hunc rectius VULPHILAM * appellaremus, & literas, quibus utebatur, Vulfilanas. Hoc enim nominis eum gessisse, testatur præter alios JORNANDES, vir ipse Scythicæ originis, & perinde ac ULPHILAS, Gothorum Episcopus, ** qui adeo eo minus ignorare potuit, quid

* *Vulfila* Lingua Moesogothica notat catulum lupi a *Vulfs*, lupus, ejusque forma diminutiva. Ita a *magus*, puer, fit *magula*, puellus, a *barn*, infans, fit *barnilo*, infantulus, a *mavi*, virgo *mavilo*, puella. Novinus, Gothos ab animalibus nomina sæpe indidisse.

** JORNANDEM hunc, quem alii JORDANUM vel JORDANEM appellant, Gothum fuisse, & in Pannonia natum, ipsemet nos certiores facit. Cap. 82. de *Rebus Geticis*, ubi etiam discimus, a majoribus qui genere Alani fuerint, eum originem duxisse. JORNANDEM hunc Episcopum fuisse, inter Scriptores veteres etiam convenit, licet ubinam sedem suam habuerit, non æque constet. Ravennatis eum Ecclesiæ curam gessisse, perhibent quidem plurimi, sed qui catalogum, Præsulum Ravennatensium contexuere, RUBEUS atque UGELLUS nullum JORNANDI nostrum locum concedunt. v. DAN. GUIL. MOLLERI. Prof. Altorf. Dissert. de JORNANDE, habita 1690.

quid nominis gesserit ille, cuius curæ debuit, quod sua lingua commisso sibi coetui sacra oracula tradere potuerit. Non me fugit, Græcæ Ecclesiæ Patres eum modo URPHILAM, sæpius vero ULPHILAM, Latinorum non paucos GULPHILAM, alios aliter appellare, immo esse, qui crasso errore ex his duos efficiant. Sed observandum est, Græcos VULPHILAM suis literis exprimere non potuisse, atque eapropter primam literam compendii fecisse. Dum vero GULPHILAM ISIDORUS HISPALENSIS aliique appellant, id pronuntiationis cuidam idiotismo tribuendum, quo *m* initiale per *g* effertur, uti pro *Wilhelmus Guljelmus* exarari solet, pro *werpire* Latino Barbarorum *gurpire*, & sexcenta id genus. Hoc vero, nisi fallimur, non accidisset, si ab *u* vocali nomen hoc Episcopi nostri incepisset. Nec, ut quæ dicta sunt, mutata velim, id efficit, quod in Cippis nostris Runicis, ex indicio Viri æternaturæ laudis, OLAVI CELSII, senioris, nomen ULFILR occurrere, noverimus. Obstitit enim similis litterarum penuria Gothis nostris ac Græcis, quo minus nomen hoc accuratius exprimere possent.

§. III.

Quæ forma & figura fuerit litterarum Moesogothicarum, * ex tribus, quæ propitia fata ad nostra usque tempora transmisere, monumentis constat. Primum est, quod Bibliotheca nostra Regia sollicitè Servat, CODICEM ARGENTEUM appellamus a litterarum colore, quibus exaratus est, maximam partem argentearum, & de quo mox plura. Alterum est *Fragmentum Epistolæ PAU-*

A 4

LI

* Auctores libri *Nouveau Traité de Diplomatique* perinde ac *Mortonus* aliique, singulis Mæsogethorum litteris tres quatuorve diversas & oppido inter se læpe distantes figuras tribuunt; sed has unde sumserint, penitus ignoro, quum omnes per universum Codicem perfecte similes sint.

Liad Romanos, quod in Bibliotheca Guelpherbytana asser-
vatum ex codice rescripto edidit Archidiaconus ejus
loci, FRANCISCUS ANTONIUS KNITTEL, quod-
que ego deinde cum aliquot annotationibus typis reddidi.
Tertium est, quod inter inscriptiones DONIANAS, ab
ANTONIO FRANCISCO GORIO editas, occurrit,
continetque *litteras emtionis* in Italia factæ, quod ul-
timum, breve licet, vel eo tamen nomine memorabile est,
quod nos doceat, Lingua Mœsogothica novos æternæ
urbis dominatores, litterisque Ulphilanis, non vero *ru-*
nis Scandianorum, usos fuisse. Commemoratur quidem
HIERONYMUS ROMAN, scriptor Hispanus, cujus
verba allata videre licet in Præf. EDV. LYE ad UL-
PHILÆ recentissimam editionem, in Bibliotheca Tu-
rinensi latere *Breviarium*, quod appellant, aliosque li-
bros iisdem litteris, quibus utebatur ULPHILAS, con-
signatos: sed quamvis sollicitè opera Mæcenatis cujus-
dam mei perquisiverim, an quid ejusmodi ibi reperi-
undum esset; spes mea irrita tamen fuit. Sciens præ-
tereo ANSILEUBI, Gothorum Episcopi, *Glossarium*,
quod se vidisse testatur PHIL. JACOBUS MAUSACUS,
in *Dissert. Critica*, adjuncta ejus HARPOCRATIONI,
p. 335, quippe quod, quamvis multa vocabula Go-
thica & barbara explicuerit, Gothice tamen scriptum
non fuit. Potiori jure heic commemoretur, quod me-
morix prodit ANGELUS ROCCHA, in appendice *Bi-*
bliothecæ Vaticanæ p. 396, exstare videlicet Bononiæ in
ædibus Canonorum Regularium ordinis S. Salvatoris
Ephemerides, Lingua Longobardica conscriptas, & aliqua
alia, lingua Gothica pariter exarata: sed quæ qualia
sint ignoramus.

§. IV.

Inter illa vero, quæ hodie extant, indubia palma
debetur CODICI ARGENTEO UPSALIENSI, five
chartæ

chartæ splendorem spectes, sive scriptionis peculiare artificium, de quo quum in *Præf. ad ULPHILAM Illustratum* pluribus egerimus, nunc nihil, nisi ἐν παρόδῳ addemus, sive tandem quantitatem superstitem respicias. Cessit ille, ut infra pluribus narrabitur, Bibliothecæ nostræ publicæ ex liberalitate Academiæ tum Cancellarii Regiique Senatoris, Regiæ Cancellariæ Præsidis & dein Regni Drotseti, illustrissimi Dom. Comitis MAGNI GABRIELIS DELAGARDIE, cujus quæ alia in hanc Academiam fuerit munificentia, testatur cum editus donationis catalogus, tum hoc, & quovis alio monumento, perennior animis posterorum inhærens veneratio. Quum vero Codicis hujus descriptionem accuratorem nemo huc usque dederit, rem me Lectori non ingratham facturum spero, si ipsum propius conspiciendum præbuero. §. V.

CODEX ARGENTEUS exaratus est in charta membranacea formæ, quam quartam vocant, illaque per tenui & sollicite lævigata. Color ejus est purpureus, sed ita tamen, ut quædam illius membranæ pallidiores observentur, & ad violaceum accedant.

Folia, quæ a temporis injuria conservata, nostris jam teruntur manibus, sunt CLXXXVIII seu paginæ CCCLXXIV: quumque integer foliis tercentum viginti constiterit, facile ratio initur, quantam ejus jacturam fecerimus.* Unde autem hos calculos ponere, didicerim,

* Facere non possum, quin heic loci commemorem, per amicum quendam meum nuper me monitum esse, haud fallaci indicio eum animadvertisse, *Codicem* nostrum *Argenteum*, quum primum Bibliothecæ Holmensi inferretur, pluribus quam postea foliis constitisse. Interrogatus unde id comperisset, ostendit JOHANNIS TH. BUREI *Adelrunam Redivivam*, quæ Auctoris manu anno 1641 scripta, in Bibliotheca nostra publica asservatur, ubi aliquot vocabula ex MATTHÆI capite tertio citantur, quæ hodie amplius non exstare, typis exarata exempla fidem faciunt. Ita vero ille: *At mis fordum bar mæred brukar för mig,*

rim, quum haud dubie scire aveat Lector meus, rem ordine narrabo.

Divisus fuit totus hic Codex, quod idem in plurimis veterum manuscriptis observare licet (& inter alios in Codice Græco quatuor Evangeliorum, non spernendæ antiquitatis, quem servat Bibliotheca Upsaliensis, quique, quod in transcurso monebo, scribendi methodo Mœsogothico haud parum similis est,) in quaterniones, idque ita, ut in extrema pagina index cujuslibet literula numerali notatus sit. Jam, quod intantum prætermitti non debet, Evangelia sacra, perinde ac in Codice Græco Cantabrigiensi, quem in ceteris quoque referre versionem Mœsogothicam, jam pridem observavit THOMAS MARESCHALLUS, in *Notis ad Codicem*

witnar ded, som ær taget utur Ulfilæ Götiska Biblien. Mat. 3: 11. swantos a missa fortior me, mig förstark. h. e. Quod mis olim usurpatum fuerit pro mig (mibi) testatur id, quod sumtum est ex Bibliis Gothicis Ulphilæ Math: 3. 11. swantos a missa. Ego ubi hæc verba BUREI perlegi, animadverti statim, vere Mœsogothica esse, quæ adfert, licet aliquantulum vitiata, quum ἰσχυρότερός μὲ requiratur swinthoza mis. Sed aliquot post dies, quum JOHANNIS GOROPH BECANI Gothobodanica evolverem, deprehendi, BUREUM sua hæc inde sumxisse. In rei fidem verba BECANI ex pagina 750 adferam. Ex eodem Evangelio (MARCUM nuper nominaverat) unum proferam exemplum, e quo liquabit, minime hoc sermone Gotos eos usos esse, qui Italos Latinam linguam dedocuerunt. Iah merida qvithands qvimuth swinthoza missa afar mis thizei ik ni im wairhts ananheiwands andhindan scaudaraip scohe is, id est, Et predicabat dicens: veniet fortior me post me, cujus ego non sum dignus procumbendo solvere corrigiam calceamenti ejus. Hic swinthoza missa, idem est quod fortior me. BUREUS, qui per Evangelium heic forte Gothicam Evangeliorum versionem in genere intelligi arbitrabatur, & hæc JOHANNIS Baptistæ verba apud MATTHÆUM citato loco occurrere meminerat, illum apposuit, quum BECANUS tamen versum septimum Capitis primi MARCI, qui hodieque superstes est, indicaverit, ut inspectio Codicis Argentei quemlibet edocere poterit. Et præterea 1641 C. A. nondum noster fuit. Hoc monere, e re visum fuit, ne ad eundem lapidem posthæc quispiam offendat.

Codicem Argenteum, p. 484. & alias sæpiſſime) eo ordine ab ULPHILA, collocata fuere, ut primum locum obtinuerit MATTHÆUS, alterum JOHANNES, tertium LUCAS & MARCUS ultimum.

Monſtrant id ad quamlibet paginam ſubjecti Canones harmonici, in quibus hæc conſtans ſeries obſervatur, ut in textu Evangelico MATTHÆI ſequantur

I. JOHANNES. II. LUCAS. III. MARCUS.

In Evangelio JOHANNIS

I. LUCAS. II. MARCUS. III. MATTHÆUS.

In Evangelio LUCÆ

I. MARCUS. II. MATTHÆUS. III. JOHAN-

In Evangelio MARCI

I. MATTHÆUS. II. JOHANNES. III. LUCAS.

Ne vero Codicis & paginarum ordo turbaretur, Amanuenſis quaterniones quoslibet litteris numeralibus, uti dixi, notaverat, quorum plurimi cum parte ipſius libri non potuere non intercidiſſe, qui vero reſidui ſunt, heic afferentur. Invenimus ſcilicet

In Evangelio MATTHÆI Fol. 14. G. III.

In Evangelio JOHANNIS f. 33. IE. XV.

f. 101. IQV. XVI.

f. 187. IZ. XVII.

f. 79. IH. XVIII.

f. 73. ITH. XIX.

f. 117. K. XX.

In Evangelio LUCÆ f. 125. KB. XXII.

f. 141. KD. XXIV.

f. 149. KE. XXV.

f. 157. KQV. XXVI.

f. 165. KZ. XXVII.

f. 180. L. XXX.

f. 172. LA. XXXI.

In Evangelio MARCI

f. 64. LE. XXXV.

B

F. 19.

f. 19. LQV. XXXVI.
 f. 56. LH. XXXVIII.
 f. 40. LTH. XXXIX.
 f. 48. M. XXXX.

Quum ex ultimo MARCI Capite non nisi pauculi versus desiderentur, patere arbitror, quod dixi, quadraginta quaternionibus constituisse Codicem, dum integer erat. Qui indicata heic folia cum notatione quaternionum contulerit, animadvertet facile, quam confuse & nullo ordine eadem hodie in Codice Argenteo compacta extent: quod miror, observatum emendatumque non fuisse, ubi jussu illustrissimi DELAGARDII splendido suo indumento argenteo circumdabatur: præsertim quum indigestam hanc compaginationem non potuerit non animadvertere STIERNHJELMIUS, utpote quam in Epistola editioni Ulphilanæ præmissa jam notaverat FR. JUNIUS, immo ante eum, qui omnium primus ULPHILANI Codicis mentionem iniecit, ARNOLDUS MERCATOR, apud JANUM GRUTERUM, in *Inscriptionum* opere p. 146. Alterum, quod mirari subit, est, ab ordine Evangelistarum, quem adoptasse demonstravimus Gothorum Episcopum, recedere voluisse doctissimos editores omnes, & ingratis Interpretis communioem sequi.

§. VI.

Singulæ paginæ in suprema parte & ante contextum nomen cujusvis Evangelistæ habent, ita quidem, ut altera *thairb* i. e. κατὰ, altera nomen Evangelistæ præferat. Dubito tamen, an hæc ἐπιγραφή ab eadem manu provenerit, qua ipse textus exaratus est; nam etsi inelegans non sit, diceres tamen, heic litteras in chartam conjectas, dum ceteras accuratissima pictura ubique commendat. Sequitur deinde contextus, quem ut nitidiorem exhiberet Librarius, norma primum aream
 qua-

quadratam descripsit æqualis ubique magnitudinis, qua scriptio tota includeretur, deinde in viginti æquales partes, ductis supra infraque lineis, aream hanc digessit, relicto inter singulos litterarum ordines modico intervallo, quod in litteratura Gothica omnino necessarium fuit, quum nonnullæ litteræ, e. g. *a*, *j* & *th* ductus suos infra ceterarum mensuram demittant. Animadvertitur vero Librarius normæ vel instrumento, lineis designandis adaptato, ita incubuisse, ut una ducta linea in utraque pagina, utpote tenui, scribentis manum dirigere posset: quo fieri simul nequirit, quin linea lineæ & intervallum intervallo utrobique ex asse responderet. Speciosum hoc quidem est, & aspectui gratum, sed quod simul fecit, ut ea pars membranæ, quæ textum continet, utrinque formis litterarum depressa, accedente in primis ex hypothese caloris non ubique observato iusto modo, ancipiti damno obnoxia redderetur, dum contra scripturæ interordinia (*σελίδας* Græci appellant) ubique salva sunt et integra Et hoc in causa fuit, cur sæpe acciderit, ut pertusa membrana non modo unius alteriusve litteræ lacunam exhibeat, sed etiam plures litteræ, immo voculæ nonnullæ hic illic exciderint. Ejusmodi hiatus cernitur MATTH. 27: 45, quem Editiones JUNIANA & STIERNHJELMIANA supplent quidem, inserta voce *qheila*: sed sive ingenio suo hic pro more suo indulset exscriptor, cujus opera usos fuisse hosce duumviros, mox indicabimus, sive post hæc tempora litterulæ hæc interiere, hodie certe, uti fidem quoque facit Editio BENZELIANA, disparuere. Crederem vero illud facilius, quum, si Codice duce heic usus fuisset hic, quisquis fuit, non *qheila* sed *qheilai* esset inventurus, id quod ex analogia Linguae certum est.

Qui adeo elegantiae studiosus fuit Librarius Mœsogothicus, eam tamen sibi non raro veniam dedit, ut

καίματα transiliret, ut, inquam, hic illic unam alteramve litteram in marginem & præter reliquas procur-rere siverit. Incertus vero sum, idne sibi indulserit, ut chartæ compendium faceret, quod tamen vix crederem, quum cetera adeo splendida & ad ornatum composita sint, an vero, quod mihi videtur veri similis, alii exemplo, quod exscripsit, adeo presse adhæserit, ut accuratior quam ornatior esse maluerit. Confir-mor hac in opinione, dum video, quemadmodum a-liquando non residuam longioris vocis unam alteram-ve litteram sed integras voces in marginem excurrere sinât, quas adeo, nisi hanc legem sibi indixisset, in sequentem lineam commode transcripsisset. Ita e. g. p. 79. legimus *jus vopeid mik* ita exaratum, ut *d* extra ordinem sit & tota vox *mik*, & JOH. 17: 17 Fol. 94 in *framub G tha* non *ub* solum sed etiam sequens no-men Dei marginem occupat. Contra vero pag. II, 6. ut linea suos numeros haberet, *markos* per diæresin ita scribi-tur *mar — kos*, quam vocem sequitur *ize*, vox brevis & ulti-ma sui capituli, quamque linea facile cepisset, si absque diæ-resi scripsisset, nunc vero in alterum versum transfertur.

§. VII.

Cujuslibet paginæ contextui subiecta est figura, in porti-cus formam picta, quæ quatuor loculamentis quatuor Euan-gelistarum nomina continet: primum ejus, cujus Euangeli-um textus hoc loco exhibet, & ceterorum deinde ordine antea commemorato. Scribuntur vero JOHANNIS & LUCÆ nomina ea, quam tabulæ N. I & II* repræ-sentant, apocope, MATTHÆI vero & MARCI notis, quas

* Hæc hæ Tabulæ eadem sunt, quæ in *Ulphila Illustrato* com-parent, quas ut summi compendium faceremus, heic iterum exhi-bemus. Monere autem e re nostra est, litteras heic Ulphilanas accuratis-sime non esse depictas, atque adeo ad amussim Tabulæ sequentis III corrigi debere.

ΦΑΞΙ
ΡΥΛΚΙ
ΕΘΙ ΙΕΛΛΕΥ
ΥΛΥΝ
ΛΥΚΙ
ΛΥΚΙ

ΕΘΙ
ΥΛΥΝ

1752
JAN 10
1752
JAN 10

1752
JAN 10
1752
JAN 10

quas ibidem videre licet. Spatium, quod hæ porticus complent, normæ ductu in decem æquales partes ubique dispescitur, quarum infima basin constituit, suprema fastigium stringit. Usus earum fuit, ut statim conspiceretur, quodnam capitulum reliquorum Evangelistarum loca citata respiciant. Quum vero breviter interdum sint hæ κεφάλαια, & singulis versibus constantia; tot lineas illis impendendas credidit Librarius.

§. VIII.

Etiam si in ducendis lineis ut plurimum accuratus fuerit hic Calligraphus, accidit tamen illi aliquando, ut regula illius rectum ubique sulcum non signaverit, quo factum, ut intercapedo, litteras contentura, hinc spatiosior inde angustior evaserit. Ubi id accidit, observabit Lector attentus, priori casu litteras Ulphilanas totum spatium, ut alias semper, non complere, posteriore vero easdem lineam superiorem transscendere, ita quidem, ut quarta fere sui parte in interordinium aliquando procurrant. Ego hoc novum argumentum reputavi, quo confirmetur ea, quæ in *Præf. ad ULPHILAM Illustratum* de modo, quo exaratum conjicio Codicem Argenteum, disserui. Si quippe calami ope usus fuisset Librarius, litterarum mensuram spatio designato utique accommodasset: quum vero ultro citroque supra & infra orbitam manus elegantissima & nitoris studiosissima evagari cernatur, indicium mihi videor deprehendere, quo nescio an certius ullum dari possit ad demonstrandum, imprimendo non pingendo litteras Codicis nostri formatas fuisse.

Marginem paginæ sinistrum occupant numeri τῶν κεφάλαιων, exornati in eum modum, quem tabula adjuncta commonstrat, nisi quod, ubi plura κεφάλαια breviora concurrunt, Librarius interdum necessum habuit, struem linearum minuere. Quid vero sibi hæc velint κεφάλαια, pluribus, sed pro nostro tamen instituto, mox sumus dicturi.

Ab eadem paginæ parte observamus etiam aliquando notulas quasdam, non uno modo exaratas, quibus quasi limitibus includuntur loca ex veteri Testamento apud Evangelistas citata. Habent hæc signa aliquando formam teli cuspidati, ita quidem, ut ultima & prima figuram similem habeant, intermediæ vero obelum referant. Est etiam, ubi non nisi duobus uncinulis (,,) sed paulo crassioribus verba aliunde, ex Scriptore, inquam, veteris Testamenti citata notentur, id quod vel ideo indicavi, quia constat, hunc aliorum verba citata designandi modum ad hodiernum usque diem a Typographis nostris esse conservatum. Quod in Guelpherbyitano Codice similia sed grandioris formæ citationum signa occurrant, observatur in editione KNITTELIANA.

In margine exteriori occurrunt nonnullæ variantes lectiones, quas cum in *Præf. ad ULPHILAM Illustratum* indicaverimus, nunc scientes præterimus. Id tantum verbo notabimus, vocabulis, quæ in margine collocatis respondent lineam in contextu superimponi, uncino ab initio & fine clausam (quali littera *n* suppressa indicari solet. v. *ULPHILAS Illustratus* p. 1.) cui respondet similis in textu figura, illi voci adjecta, quam varians lectio respicit.

§. IX.

Jam ad ipsum contextum & scribendi rationem contemplandam pedem promovemus. Observamus vero, in Codice litteras quadruplicis magnitudinis: primæ sunt grandiusculæ, & illæ ibi fere occurrentes, ubi linea novum κεφάλαιον orditur; & tum, ne in superiorem vel inferiorem lineam procurrant, ante prima signa, in ipso inquam margine interiore locum nanciscuntur, idque ita, ut iisdem similis linea, ac quam nuper descripsimus, superimponatur. v. Tab. II. lin. ultima. Observat hoc

hoc etiam, ut video, alter Librarius Gothicus, exscriptor Epistolæ PAULINÆ.

Præter has vero litteras grandiores, quæ, ut mox dicetur, aureæ sunt, occurrunt interdum etiam hujusmodi litteræ grandiores, ubi *κεφαλαίων* incipientium signa non sunt: tum vero argenteæ visuntur, nonnunquam superimposito obelo stipatæ, alias vero eodem carentes. Ita *ſ* majus sese nobis offert ab initio versus in *jah*, MARC. 8: 31. & in eadem voce LUC. 4: 14. in voce *jubai*, JOH. 8: 36. A JOH. 9: 24. in *atvopidedun*. Cap. 8: 14. in *andhof*. Qu in *quath* JOH. 11: 39. S in *stibna* LUC 3: 4. Tb. in *thanub* JOH. 6: 60. & 11: 38. V in *varth* LUC. 2: 1. N in *nib* MATTH. 6: 31.

In genere observetur, has vulgaribus duplo fere majores esse, sed ita tamen, ut modulo non parum inter sese differant, & præterea picturæ elegantia & symmetria adeo cedant ordinariis, ut negares, easdem ab eadem manu esse profectas. Præterea nullas impressionis notas in illis animadvertes, nullos sulcos, nihil ab averfa parte convexi, quæ tamen omnia eo manifestiora in illis esse deberent, quo sunt grandiores, & utpote extra ordinem positæ, extantiores.

Sequuntur ordine, quas vulgares & communes appellare soleo, quibusque Textus Gothicus universus exaratus est. Litteræ hæ, si formam spectes, adeo sunt elegantes & nitidæ, adeo etiam ab initio ad finem inter se similes, ut merito mihi videar conjecisse, aliquo impressionis artificio potius quam calami ductu illas efformatas esse. Uti Codicem, qua potui accuratione examinavi, ita inveni equidem, ne quid dissimulem, hic illic litteras, quæ, cum ceteris comparatæ, aliquem ductum a ceteris discrepantem habent, sed id ab hypothesis mea me non dimovit. Probabile enim est, Librarium, antequam opus hoc aggrederetur, plures ad ma-
nus

nus habuisse typos, qui, si quid dis simile habuerint, id fabro non vero Librario videtur assignandum. Si vero ipsas litteras intueamur, novum illæ & non leve momentum conjecturæ huic addent. Multæ enim illarum ita exaratae sunt, ut partibus discretis content, quæ junctæ litteram constituunt. Ita nunquam S uno ductu formatum cernes, sed utrumque cornu, superius & inferius a suo corpore separatum. Littera E in eundem modum supremam κεφαλαίαν a suo semicirculo separatam habet, & sic in aliis. In ceteris vero omnibus Linguis videmus, Librarios, quantum fieri potuit, uno calami ductu litterarum elementa lubenter formas se, id quod commodius erat nec minus elegans. Typorum vero formatori alterum illud facilius esse potuit, utpote qui exiliores ductus copulantes exprimere, tum neces sum non habuit. Hæc, quæ modo attuli argumenta, si ceteris, in *Præf. ad ULPHILAM Illustratum* allatis, adjungantur, id forte efficient, efficere saltem debent, ut calculum dissentientes cohibeant, donec suis oculis rei veritatem examinare possint.

Tertiam classem constituunt litteræ in margine positæ, numerum κεφαλαίων indicantes, illæ etiam calamo exaratae, non inelegantes quidem, sed tamen specie vulgaribus inferiores. Ejusdem magnitudinis esse reperio litteras, quas, per incuriam omis sas, textui superimponit Librarius, uti dum JOH. 11: 14. fol. 86. b. post *thanub* omis sum *than*. LUC. 18: 17. fol. 30. post *barn ni*. LUC. 3: 1. fol. 128. in *fintaibundin*, *ta* superne adjicit.

Quartæ & minimæ formæ litteræ sunt, quæ infra contextum occurrunt, Canones AMMONIANOS designantes, de quibus idem quod de prioribus judicium esto: nuspiam in illis depressos sulcos invenies, chartam scabram non efficiunt, nunquam membranam perforant.

Theses Miscellaneæ.

Th. I.

Imperantis Majestas non est metienda vel imperii magnitudine, vel longo, quo utuntur, titulorum firmate.

Th. II.

Homines societates ineuntes, plura Imperantis arbitrio concessisse non sunt censendi, quam quæ legi naturæ conveniant.

Th. III.

Errant, qui officia dividunt in officia erga Deum, alios & nosmetipsos. Officia erga Deum, si usum ipsum spectes, nulla sunt, si legem respicias, omnia.

Th. IV.

Licer omnes homines æqua nascantur libertate, servitus tamen non repugnat legi naturæ.

Th. V.

Omnibus insita naturæ lex est eadem qua prima principia, qua vero conclusiones particulares, non semper eadem.

Th. VI.

In statu naturali, parentibus non magis, quam aliis, liberi, ubi sui sint facti juris, obtemperare debent.

Th. VII.

Nemo in statu naturali constitutus jura sibi arroget, quæ aliis tribuenda negat.

Honor in cujusque perfectionibus est ponendus.

Th. IX.

Ne una quidem lingua rite intelligi potest sine cognitione aliarum, quum significatio plerumque vocum genuina ex ceteris illustretur.

Th. X.

Omni scientiarum generi linguarum studia inserviunt.

Th. XI.

Romanos tot existere Deos credidisse, quot coluerint, non est verosimile.

Th. XII.

Quaestio, utrum Roma in infantia, virtute belli, an sapientia pacis magis creverit, perardua est.

A. D.
**ANALECTA
ULPHILANA,**

QUORUM PARTEM SECUNDAM,
CONSENT. AMPL. SENAT. PHILOS. UPS.

SUB PRÆSIDIO

S:Æ R:Æ M:TIS MAGNÆ FIDEI VIRI,
NOBILISSIMI

**DOM. JOHANNIS
IHRE,**

REG. CANC. CONSILIARII,
PROF. ELOQUENT. ET POLIT. SKYTT. REG. ET ORD.
EQUIT. AURAT. DE STELLA POLARI, ACAD.
LITT. HUM. HOLM. ET SOCIET. REG. SCIENT. UPS.
MEMBR. SOCIETATISQUE ANTIQUAR. LONDIN.
SOCII HONORARII,

PUBLICO EXAMINI TRADIT

ALUMNUS NESSELIANUS

BERNH. ROLAND. PRINTZ,

FERDUNDRENSIS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XXVIII NOVEMBR.
ANNI MDCCLXVII.

HORIS ANTE MERID. SOLITIS.

UPSALIAE,
TYPIS EDMANNIANIS,

Theses Miscellaneæ.

Th. I.

Studium antiquitatis providentiam Dei illustrat & regulas prudentiæ subministrat optimas.

Th. II.

Jura, quæ dicuntur Majestatica, totidem sunt Principis obligationes.

Th. III.

Ad imperium evectus vel a quopiam consensionis globo, vel ab exercitu, cui nulla est eligendi potestas, legitimus non est Princeps.

Th. IV.

Legibus politicis actiones, non vero cogitationes objecta præbent.

Th. V.

Inter pœnas & emendationem legibus tentandam debet esse proportio.

Th. VI.

Licet leges tamquam fundamenta rerumpublicarum sint considerandæ, harum tamen ab illis solis non pendent incrementa.

Th. VII.

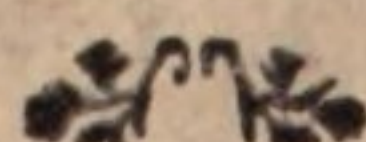
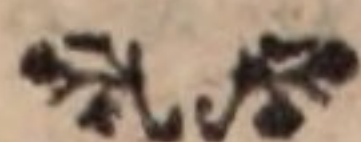
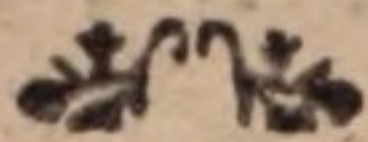
Cum volens nemo erret, doceri sed non puniri errantes debent.

Th. VIII.

Rerum dominia ipsa invexit necessitas & stabilivit occupatio.

Th. IX.

Grato interdum animo multa in Republica debentur mala.

§. X.

Litterarum compendia vel abbreviaturas aliquando usurpat noster, uti dum pro *m* lineam cum triplici deorsum verso uncino aliquando superimponit, & pro *n* similem lineam, cujus uncinus dexter sursum tendit, sinister deorsum, idque sæpius in fine vocum, nonnunquam vero ab initio, uti dum $\overline{IK}$ scribitur pro MIK, fol. 71. b. H & t etiam aliquando conjuncta in eadem figura cernuntur. Locum MATTH. 6: 13. indicavi in *Præf.* ad *Fragmenta ULPHILANA*, cui nunc ex indicio Præclarissimi Dom. JOHANNIS NIC. HAGEMAN, Bibliothecæ nostræ Præfecti Vicarii laudatissimi, addo JOH. 14: 31. in voce *vaibt* & Cap. 15: 24. in *fravaurbt*. MARC. 7: 29. fol. 26. b. in *daubtr*. LUC. 2: 42. fol. 127. in *biubtja*. LUC. 4: 3. fol. 132. b. in *bairbtein*. MATTH. 6: 4. fol. 40. in *anamabtjada*. Cap. 11: 12. fol. 34. b. *r* & *tb* in voce *warth* ita coalescunt, ut crus $\overline{r}$ inferius sinistram alam $\overline{t}$ *tb* constituat. LUC. 3: 1. fol. 128. b. *tb* ita pingitur in *brothrs*, ut linea media superne continuata litteræ *r* superimpositæ pro fulcro sit. MARC. 2: 11. fol. 61. b. in *nimub* ultimum $\overline{r}$ *m* latus primum est sequentis *u*. Græcorum Romanorumque marmora similia etiam scriptionis compendia ubertim offerunt. Quando geminum *g* occurrit, est ubi alteri majori minusculum aliud inseratur, e. g. MARCI 12: 10. fol. 44. lin. 16. In Evangeliorum Codice Græco Bibliothecæ nostræ, antea laudato, idem scribendi compendium vidi in titulo Evangelii LUCÆ. Demonogrammatibus, nomina MATTHÆI & MARCI indicantibus, mentionem nuper iniecimus: figura ipsa videri potest in utraque Tabula adjuncta. In primis vero litterarum compendia adamarunt Gothi in nominibus IAI SUS, CHRISTUS, GOTH, FAN, quæ ita exarantur, ut $\overline{IS}$ ponatur pro IESUS vel IAI SUS, $\overline{IUIS}$ pro IAI SUI S, $\overline{IUA}$ pro IAI SUA, $\overline{IU}$ pro IAI SU.

SU. Similiter $\overline{XUS}$ pro CHRISTUS, $\overline{XAUS}$ pro CHRISTAUS, $\overline{XAU}$ pro CHRISTAU, $\overline{XU}$ pro CHRISTU. Ubi $\overline{GTH}$ occurrit, nomen est divinum GOTH vel rectius GUTH. $\overline{GTHS}$ est GUTHS, $\overline{GTHA}$, GUTHA. Quartam vocem timide addo, quam tota eruditorum cohors FAN effert, eamque vocem in *Codice Argenteo* reperiundam affirmat. Ex litteris vero amici nuper certior factus sum, JOHANNEM GORDON, in *Animadversionibus ad Evangelia Gothica* Edinburgi nuper editis, tradere, apud ULPHILAM domini nomen non FAN esse legendum, sed FRAUJA, quod licet verbo tantum referatur, nihilominus assensum apud me illico impetravit. Jam diu quidem est, quod scrupulum mihi vox illa injecerit: imino ex forma vocis me deprehendere, in *Indice ad Fragmenta ULPHILANA* professus sum, nomen Domini FAN esse non posse; sed requiri terminationem *a*, FANA. Ratio est, quod in casu primo vox hæc $\overline{F\bar{A}}$ scribatur, id quod indubio indicio est, primam & ultimam vocis litteram heic conspici, adeoque FANA reponendum fore. Casus secundus est *FIN*S, quam terminationem in *ins* sola fere nomina masculini generis in *a* desinentia habent, quod idem de ceteris casibus valet, $\overline{FIN}$, h. e. FANIN & $\overline{F\bar{A}N}$ h. e. FANAN, quippe quorum singulos nominativus FAN non admittit, sed eorum loco requireret FANIS, FANA, FAN. Porro quum vox FANA pro Domino nusquam in toto orbe Gothico sit reperiunda, FRAUJA vero non solum aliquoties plene in *C. A.* scriptum reperiatur, sed etiam in derivativis, *beivafrauja*, paterfamilias, & *frauja*non, dominari; non parum inclinor ad hanc sententiam accipiendam. * Fortassis, ubi librum ipsum invenero, plura occurrent, quæ

* Non dubito, quin eadem vox hæc sit, quæ apud AUGUSTINUM occurrit, in Epistola, siue ipsius AUGUSTINI siue VIGILII TAPSENSIS

quæ dubium omne eximant. Non satis scio, an inter cetera scribendi compendia referre debeam numerorum notas, quæ ubi litteris exprimuntur, id habent singularis, quod hæ litteræ numerales unæ vel plures, semper punctis includantur, cum superne posita lineola, uti idem etiam observatur in calculo quaternionum, in extrema pagina notatorum.

§. XI.

Color litterarum qualis sit, vel ipsum CODICIS ARGENTEI nomen, quod jam diu, & antequam noster factus esset, gesit, manifestum facit. Quæ vero aureo colore nitentia inveniuntur, sunt Tituli Euangeliorum, de quibus porro observandum, eosdem ita a reliquo contextu distingui, ut singulæ voces puncto a ceteris separentur, ipsisque vocabulis obeli, quales *ἰω η* superimponi perhibuimus, superne adjiciantur, & tandem furcæ utrinque latera muniant.

2. Initia ipsorum Euangeliorum tres verius aureos habent, idque ita, ut chorum ducat littera majuscula, obelo notata, tribusque aliis superne positis uncis. 3. Quodlibet κεφάλαιον versu aureo distinguitur, pleno, si in lineæ principio fuerit, alias dimidio: priori casu littera majuscula lineam orditur, posteriori non item. 4. Eodem colore ornatur initium Dominicæ Orationis, MATTH. 6: 9. etiamsi novum ibi κεφάλαιον non incipiat. Video equi-

C 2

dem

uti suspicantur Benedictini Editores, quæ ordine est 178. ubi traditur, Barbaros h. e. Gothos sua lingua dicere *fibora armen*, quod Latini Domine miserere & Græci κύριε ἐλέησον exprimunt. Novimus, varie defudasse eruditos, ut lucem aliquam Gothicæ huic precandi formulæ adderent. Ego autem omnia eorum tentamina prætereunda judicavi, quum a RIGALTIO annotatum reperi, in antiquo Codice AUGUSTINI manuscripto inventum fuisse *Fhrota armes*: quod videns, omnino judicavi, & pro *j* irrepsisse. Sciendum porro est, *an* sonum *o* habuisse apud Gothos, ut adeo *frauja* a Latino *froja* prolatum fuerit.

dem, Editionem BENZELIANAM $\kappa\epsilon\phi$. MD. (44) huic versui nono apposuisse, sed id refragante Codice ipso, qui hujus Capituli exordium rejicit ad v. 14. *Unte jabai*, &c. 5. Nomina Evangelistarum in subiectis Canonibus aureo colore præfulgent.

§. XII.

Utrovis modo pingantur litteræ, pro more antiquorum, voces semper omnes cohærent, nisi quod com-mata & minores aliæ distinctiones unico puncto finiantur, integræ vero periodi duobus, quorum nonnulla etiam sed paucissima aurea sunt.

§. XIII.

Nec silentio præterire debeo, accuratiori oculo utentem observaturum esse in CODICE ARGENTEO loca rescripta, hoc est, ubi inducta priore scriptura, novam aliam reposuerit Librarius. Pagina est 185 versa, quam in primis consuli volo, ubi singula linearum intervalla deletarum litterarum vestigia servant, eaque in primis luculenta sub infimo paginæ versu, ubi distincte *ize* legimus, sed id ita, ut litteræ omnes prioris scripturæ & ipsum folium inversa sint.

§. XIV.

Quæ fata fuerint hujus Codicis, cujus impensis primum exaratus, quique primi ejus domini, qui deinde, ignoramus penitus. GEORGIUS quidem WACHTERUS, in *Præfatione Glossarii Germanici*, verisimile putat, ALARICI, Regis, eum vel etiam AMALARICI fuisse; sed qui ejusmodi conjecturis indulgent, id potius mihi agere videntur, ut aliquem operosæ lectionis fructum capiant, quam ut in re adeo obscura quidquam persuadeant. Quod certo novimus, id est, in Bibliotheca Cœnobii Werdinensis prope Coloniam eum aservatum fuisse, quumque sub bello tricennali armorum appropinquantes strepitus, ut sua in loca tutiora transportarent cœnobii

coenobii curatores, suaderent; Codex hic cum pluribus aliis Pragæ transmissus fuit. Verum, ubi ductu auspiciisque Comitis KÖNIGSMARKII hæc urbs expugnata esset, inter reliquam prædam Suecis cecidit, penumque librariam Holmensem insigni augmento locupletavit. Inde in manus ISACI VOSSII, Holmiam tum una cum aliis primi ordinis eruditis acciti, eum pervenisse, certum est, etiamsi non æque constet, quo titulo ejus factus sit. Sulpicantur apud nos multi, uti edita quoque scripta fidem faciunt, dum cura Bibliothecæ Regiæ VOSSIO commissa fuit, clanculum eum hunc thesaurum abstulisse. Sed diffiteri non possum, mihi verisimile non visum esse, tantum & tam turpe facinus admittere voluisse Virum alias non inhonestæ famæ, cujus fidei cura Bibliothecæ Regiæ credita erat, qui singulari Regiæ CHRISTINÆ gratia florebat, quique variis aliis rarioribus libris manuscriptis ab hac Principe munificentissima ornatus fuerat. Videatur Nobilissimi *von CELSE Historia Bibliothecæ Stockholmensis* pag. 106. Quid, inquam, illene eousque frontem posuisset, ut, vigente adhuc & spirante CHRISTINA, Regni Sueciæ Cancellario furta sua redimenda traderet? Hæc ego ita ratiocinabar, quum ex Actis Academiæ Upsaliensis, d. 14 Junii 1669, quo die *Codicem Argenteum* huic Athenæo donavit Illustrissimus DELAGARDIUS, jam tum eum dubitasse comperi de modo hujus cimelii acquirendi: hoc certe non obscure indicant Donatoris verba, quæ Latine versa adferre non pigebit, præsertim quum ea contineant, quæ ad Historiam CODICIS nostri ARGENTEI in primis pertinent. Ita vero in Concilio Academico verba fecit. *In documentum meæ erga Academiam hanc voluntatis, illius Bibliothecam locupletare volui aliquot rarioribus libris, præcipue, ad Historiam Patriæ antiquam spectantibus, inque illis in pri-*

mis **ULPHILÆ** Autographo, continente versionem Gothi-
cam quatuor Evangelistarum, quod eximie lætor, me Patriæ
restituere potuisse, * postquam per tot secula peregre va-
gatum est. Fuit illud quidem in patria nostra tempore Sere-
nissimæ Reginæ **CHRISTINÆ**, sed nescio quo iniquo fato
illud anno 1655 una cum **ISAACO VOSSIO** ad externos per-
venerit. Quum vero casu quodam **PUFENDORFFIUS** anno
1662 per Hollandiam iter faciens comperisset, penes **VOS-**
SIUM autographon ** hoc una cum aliis reperiri, idque
mibi retulisset, pro studio illo, quo in antiquitates Gothicas
feror, facere non potui, quin illud licitarer, & tandem 400
thalerorum Imperialium pretio redimerem. Postea inconsul-
tum duxi, Codicem hunc ad meos transmittere, quum, pro-
ut sæpe sub illis mutationibus, quas subeunt familiæ, evenit,
accidere etiam possit, ut periret, omnibus æquali studio eun-
dem non custodientibus. Satiùs proinde duxi, Academiæ huic
eum donare, utpote diligentius certiusque eum servaturæ.
Et quum hic Codex, quantum quidem constat, unicus sit
sui generis, illum pro dignitate materiæ exornare volui, &
quidem involucro argenteo operis pustulati, in quo imago
ULPHILÆ tanquam librum suum scribentis effingitur, pro-
ut conspectus docet. ***

§. XV:

* L'Abbé **PENAUDOT** in *Memoires de l'Academie des Inscriptions*
Tom. II. p. 238 tradit, **DELAGARDIUM** in Cœnobio Werdinenfi
Codicem nostrum invenisse, quod emendatione eget.

** Codicem Argenteum ἀργυρεόν non esse, probatur in *Pref.*
ad **ULPHILAM** Illustratum.

*** Verba Illustrissimi Comitiss, habita in consessu Academico anno
1669 d. 14. Junii, hæc sunt:

Eljest hafver jag ock til styrko af min benågenhet til Academien,
velat til des Bibliothek skänka och testementera några gamle och rare böcker,
som måst våra Svenska Antiquiteter anröra, och deribland förnåmligast **UL-**
PHILÆ gamla Original Manuscript och version på gammal Göthiska, öfver
de 4 Evangelister: hvaröfver jag mig högeligen gratulerar, at jag det hafver
kunnat Patriæ igen restituera, sedan det så många hundra år hafver
i främmandes händer sväfvat, ehuru väl det var fuller här i Sverige uti Hen-

§. XV.

Una cum ipso CODICE ARGENTEO apographum illius, nitide exaratum, Bibliothecæ nostræ donavit Illustrissimus DELAGARDIUS, quod utrum inde a Cœnobio Werdinensi librum membranaceum stipaverit, in eum finem exaratum, ut vel illi parceretur, vel ut consuleretur legentium hebetioribus oculis, qui exelas ætate litteras satis liquido perspicere, ubique non valerent; an vero VOSSIO curante fuerit exaratum, non satis scio. Id tantum novimus, DERRERO illi nomen fuisse, qui *Codicem Argenteum* exscripserit, idque adeo accurate, ut paginæ paginis & litteræ litteris responderint, uti testatur OL. RUDBECKIUS Atl. Tom. I. p. 245. Periit vero hoc apographon inter libros modolaudati OLAVI RUDBECKII, Patris, sub ferali incendio, quod 1702 majorem urbis nostræ partem consumpsit. Quisnam autem fuerit ille DERRERUS, ignoro, quippe qui alium hujus nominis non novi, quam SEBASTIANUM, Profes-

nes *Majsts Drottning CHRISTINÆ* tid, men jag vet intet quo iniquo fato det då 1655 åter sin kos kom med ISACO VOSSIO. Ock som igenom en händelse år 1662, då PUFFENDORPF reste genom Holland, och fick veta, at VOSSIUS bemålte Original Manuscript hade med några flere, och det mig berättade, kunde jag icke underlåta, af den kärlek jag bår til Fäderneslandens Antiquiteter, det samma begära mig at få tillhandla. Och måste derföre en anseelig påst penningar till 400 Riksdaler erlægga, innan jag den igen bekom. Sedan hafver jag dragit hertänkande, at låta den i min Familie stanna, efter snart torde ske, af den förändring ofta plågar med Familier hånda, når en fränfaller, at sådant kunde lätteligen bortkomma igen, efter icke alla torde blifva af lika sinne, til at sådanne förnåme saker värdera och conservera vilja. Hvarföre hafver jag funnit, det vara rådeligare til Academien föråra, emedan det i en säkrare possesjon bår kan förvaras, än hos mig. Och efter samma Manuscript år det endaste, så mycket man nu vet, som i verlden finnes, så hafver jag det secundum dignitatem materiae velat exornera med en ijenlig form af Sölf och drifvet arbete, hvarpå ULPHILÆ belåte sitter lika som skrifvandes bemålte bok, &c. som det nu för ögonen synes.

fesforem Friburgensem, qui anno 1540 edidit *Juris-
prudentiam* in 4:to impressam. Veterum tamen Lingua-
rum, quisquis fuerit, non expertem fuisse, certis mihi in-
diciis videor perspicere posse, * immo & inter exscriben-
dum aliqualem L. Gothicæ notitiam hausisse. Cur au-
tem id moneam, & quamobrem hujus Apographi rati-
onem habendam esse censeam, sequitur nunc, ut edis-
seram. Scilicet certum est, eorum, qui primi Evangelia
Gothica prelo submisere, neutrum ipsum Codicem ex-
scripsisse, sed ex hoc ejus exemplo editiones suas ador-
nasse. Nec id mirum est, quum STJERNHJELMIUS,
utpote natus 1598, quum ultimam huic operi manum
1671 imponeret, tres & septuaginta annos complexset,
& JUNIUS, in lucem editus anno 1591, aliquot annis
natu major esset, quum Dordrecht 1665 sua *Euan-
gelia Gothica* publici juris faceret, ut adeo non potuerit
non, id humanitus accidere, ut amborum oculis ætas
nebulam obduxerit, nec voluerint, fugientes vetusti hu-
jus Codicis apices sectando, tenues luminis reliquias
hebetare. De semet testatur JUNIUS, in Operis dedica-
tione, se non nisi *ex improvviso* ipsum prototypum o-
culis usurpasse, idque haud dubie apud VOSSIUM: sed
verisimile tamen est, Eum, tanquam veterum Lingua-
rum peritissimum, ea occasione sedulo usum, loca,
quæ in apographo dubia fuere, ad *πρωτότυπον* exegisse,
& ita cum emendanda annotasse, tum varia etiam ex-
trिकासse, quæ aliorum aciem fugerant. Et hætenus eo-
rum elogia extendenda arbitror, qui JUNIO laudem ex-

* Judico id exinde, quod, dum devias a Codice lectiones exhibet, alias
vetustiores dialectos animadvertatur in animo habuisse: ita MATTH. 6:
27. pro *wahstu*, statuta, reponit *wahstm*. AngloSaxonicum vero est
wæstm, Alemannicum *uuahsm*. LUC. 8: 21. pro *sind*, sunt, habet
sindon: AngloSaxonicum vero hoc esse, Linguae hujus periti norunt.
Aliquoties pro *kuni*, genus, substituit *kunni*, at id est Alemannicum
ebunno, *ebunne*; omitto alia.

exscripti *Codicis Argentei* tribuunt, illiusque in hoc studio exantlatos labores meritissimis laudibus efferunt. v. TH. MARESCHALLI *Obs. in Evangelia Gothica* p. 389e & Anonymi *T' vader onser in XX oude Duytse en Nordf^a Taelen*, qui libellus, dum sub prelo sudabant *Euangelia Gothica* JUNII, Dordrechtii prodiit. STJERNHJELMIUS eodem Apographo ita usus est, ut, quod conferenti patebit, ipsum Codicem nonnunquam consuluerit, & pro re nata, a JUNIANO exemplo receserit: vide LUC. 3: 38. 7: 6, 24. 8: 30, 35. 14: 18, 19. aliaque plura loca, in *ULPHILA Illustrato* non omissa.

§. XVI.

Et sic facile explicare licet, qui fieri potuerit, ut, ubi a textu originali divertunt amborum editiones, eosdem plane errores committant, & easdem litteras exhibeant Dordrechtii JUNIUS & Holmiæ STJERNHJELMIUS. In rei fidem si nonnulla allegavero, rem me non ingrati Lectori facturum spero. LUC. 9: 50. mantisam quandam habet versio Gothica, quam nulla ceterarum versionum agnoscit, nulla Patrum Catena attingit, nec in ullis Bibliorum exemplis (si a veteri versione Italica discesferis, de qua consule *RELATIONES GÖTTINGENSES*, Tom. I. Fascic. III. p. 60) comparet, hujus sensus: *Niainshun auk ist manne, saei ni gamjurkjai maht in namin meinamma*: hoc est, nemo est hominum, qui non faciat potentiam vel miracula in nomine meo. Hæc verba licet, perinde ac cetera contextus, oculis obvia & evidentia sint, ab exscriptore tamen omissa sunt, haud dubie, ne diversitas hæc a textu Græco, versionis Gothicæ vel pretium minueret vel fidem elevaret. Eadem hæc ab ambobus Editoribus præterita animadvertimus. Ex simili ratione DERRE-RUS litterariam, dicam an, piam fraudem committit JOH. 7: 52. post quem versiculum historia adulteræ incipere

cipere solet: ille vero, ut credi posset, vetustate sequentia commata deleta fuisse, non vero ab ULPHILA præterita, quinquagesimum tertium versiculum orditur particula *jab*, additis punctis, lacunæ solitis indicis. Sed manifestum est, nec CODICEM ARGENTEUM *jab* illud habere, nec habuisse unquam, quum inter versus prioris *urreisib* & capitis sequentis versusque duodecimi *aftra* ne unica quidem littera, nedum tot commata locum inventura essent. Qui autem hoc evenisse putabis? JUNIONE & STJERNHJELMIO imputabimus, quod ad nos fallendos conspiraverint? Ego vero alterutri id accidere potuisse, nego, utrumque vero quasi ex composito nos decipere voluisse, puto existimaturum neminem. MARESCHALLUS, vir eruditissimus, l. c. p. 466 narrat, se a JUNIO quæsisisse, an hæc historia in CODICE ARGENTEO unquam extiterit, atque id tulisse responsi, *quantum recolare posset, extitisse illam, sed temporis injuria cum multis aliis periisse*. Subjungit MARESCHALLUS: *si cui ipsum Codicem videre contigerit, hanc rem facile disceptabit*, quæ verba novo & ἀναμνηστικῶν testimonio probant, hosce duumviros *Codicem Argenteum* inter imprimendum ad manus non habuisse. Hisce jam allatis unicum subjungam CODICIS ARGENTEI locum. In ULPHILA *Illustrato* p. 16. monuimus, MATTH. 11. * in Eu-

* JUNIUS & STJERNHJELMIUS nullius litterulæ differentia habent, v. 15. *Saei babai ausona hausjandona, gabausjai v. 16. - - tbata kinni. galeik ist barnam sitandam in garunsai. Jab vopjandam antharan v - - v. 17. Jab quithandam. sviglodedum izvis. jab nih plinsiduth: busum izvis jab ni quainodeduth: v. 18. Quam raibris JOHANNES nih matjands nih drigkands. jab quithand unbulthon habaitb: Quam sa sunus mans matjands jab drigkands, jab quithand. sai manan aferja jeb asd - - mo tarje frijonds &c. Aversa pagina hæc habet v. 21 - - anons in izvis - - in sakkau jab ozgom idreigodedeina. v. 22. suethau quitha izvis. thatei Tyrin jab Seidonim surizo vairthib in daga stavos tbau tbus v. 23. jab tbu kafarnam, nud*

Euangelis Gothicis folium esse, quod vel casus vel proterva manus male habuerit, ita ut non exigua illius portio abrupta desideretur. Exscriptor noster id sibi sumsit, ut aliquam ejus lacunæ partem non impleret modo, sed etiam textui infereret. Ut autem quid ejus sit, quid CODICIS ARGENTEI, constet, utramque paginam heic in æs incisam inferendam volumus, & ne nihil fecisse videamur, ex Linguae genio & collatione locorum parallelorum ita supplevimus, ut subjectum schema commonstrat, in quo, quæ a me addita sunt, literis Italicis distinguuntur.

v. 15. *bai ausona h ausjaudona ga*
haufjai: qbe nu galeiko
thata kuni. galeik ist barnam
sitandam in garunsai jab vopjan-

v. 17. *dam antharans frijonds seinans jab quitban-*
dam. sviglodedum izvis jab
ni plinsideduth. hufum izvis jab
ni quainodeduth.

18. *Qvam raithis Iohannes' ni mat-*
jands nih drigkands jab qui-

D 2

19.

himin usbaubida - - galeubis tharei. ei in saudaumjan - - mabreis thos
vaurthanens in izvis. Conferi jubebo Editionem BENZELIANAM, ubi cetera fere Codici A. conformia, versum tantum 21 complet modo a nostro paullum diverso. Nos nostri assumentem rationem non reddimus: nec opus esse arbitramur. Linguae Gothicæ gnari suis oculis videbunt. Circa versum 19 annotabimus, voculam *afdrugkja* post tempora vel JUNII vel vetustioris exscriptoris perdidisse aliquot litteras: nunc enim non nisi prima ejus littera *a* superest: JUNIUS vero & STJERNHJELMIUS habent *afd*, quod mihi suggestit *afdrugkja*, utpote cujus prima pars respondet præcedenti *afetja*, posterior voci, apud ULPHILAM loco parallelo occurrenti, *veinadrugkja*. Habemus itaque heic vocabulum, quo locupletari possint Gothica Glossaria. Præterea monebo, v. 17 post *antharans* obscurum indicium exstare sequentis ordine *th*, ubi tamen sensus necessario *s* requirit. Non infrequentes sunt ejusmodi apud nostrum lapsus.

19. thand. Unhulthon *habaith quam*
sa funus mans matjands jah
drigkands. jah quithand sai man
na afetja jah afdrugja mo - &c.

Facies paginae averſa hæc habet.

20. *Thatei ni idreigodedun ſik*

21. *Vai thus korazein vai thus beth*
ſaidan unte itb vaurtheina
in tyrai jah ſeidonai ſuelauda mah-
te ſva ſve thos vaurthanons in izvis
airis thau in ſakkau jah azgon

22. *idreigodedeina. ſuethau qui-*
tha izvis. tyrim jah ſeidonim
ſutbizo vairthith in daga ſtau-

23. *os thau izvis. Iah thu kafarna*
um thu und bimin uſhauhida
und balja dalatba galeithis
untbe itb in ſaudaumjam
vaurtheina thos mahteis thos vaur &c.

§. XVII.

Quas hucusque attuli mutationes, ſtudio & de in-
 duſtria factas videmus. Alibi vero ex conjectura vo-
 cem pro voce ponit: immo eſt, ubi integras lineas va-
 rie permisceat. Ita, ut unico exemplo defungar, LUC.
 2: 20. ubi CODEX ARGENTEUS habet *ſtandand uta ga-*
ſaiqban tbuk gairnandora, JUNIUS, præeunte hæud dubie
 Exſcriptore, reponit *ſtandand uta viljandans tbukgaſaiqban*,
 ſive quia conjecturæ plus quam oculis ille indulſit,
 ſive quia non ſatis intellexit idiotiſmum, quo, ubi
 de perſonis diverſi ſexus ſermo eſt, verba adjectiva &
 pronomina neutrius generis cum iisdem conjungi ſolent*
Plura

* Obſervarunt eundem jam ante me HICKESIUS & EDW.
 LYE, & exempli loco afferunt LUC. 1: 6. *veſun than garaitaro*,
 quod verbum ex verbo transferens verteres, erant (ZACHA-

Plura huc facientia facile inveniet, qui ULPHILAM
Illustratum evolvere voluerit.

§. XVIII.

Quod proxime nobis proposuimus, est, ut in sonum
& valorem litterarum Gothicarum inquiramus. Difficile
quidem hoc examen est in lingua jam pridem mor-
tua, & ubi præter exigua fragmenta nil reliqui habe-
mus. Interea qui in hoc campo defudarunt, quos in-
ter principe loco nomino doctissimum FRANC. JUNIUM,

D 3

in

RIAS & ELISABETH) iusta utraque. Loca alia, ubi hic Gothismus
in C. A. occurrit, sunt MARC. 3: 31 & 10: 7. 8. LUC. 2: 6, 33,
34, 45, 48, 50. & 8: 20. Nescio, annon etiam huc forte refer-
ri debeat locus LUC. 5: 7. *Fab bandvidedun gamanum thoei vesun in*
antharamma skipa, quod est, & innuerunt sociis, quæ (sin genere neutro
pl. num. pro qui) erant in altera navicula, forte quia piscationi opera-
dantes utriusque sexus homines fuisse, credi poterat. Ita certe habet C.
A. v. ULPHILAS *Illustr.* p. 91. Quod vero nondum a quopiam no-
stratium animadversum, monebo, idem plane loquendi genus Islandis
familiare esse, & majoribus nostris fuisse, licet jam in desuetudinem ab-
ierit. Ita INTERPRES ISLANDUS LUC. 2: 44. de parentibus CHRI-
STI: *og thaug voru komen eina dagsfaerd*, venerunt iter diei, ubi
thaug est neutrius generis perinde ac *komen*: alias enim in plurali numero
dicendum foret *their voru kommer*. In Hist. OLAVI TRYGGVAS. Edit.
Skalh. Part. I. p. 43. *Visaði nu öllum til þuert fra þui sem þau*
ero folgin, indicabat iis locum penitus diversum ab eo, ubi illa oc-
culti erant h. e. ubi illi occulti erant, nempe OLAVUS cum matre.
Ex Scriptis mediæ ævi nostratium sexcenta ejusmodi loca afferre habe-
rem, sed defungar paucis. CHRON. RHYTHM. in Collect. BRINGI-
ANA P. I. p. 70.

*Theras gládje má yptes sá margelund,
Nár the álska hvartannat af hjertans grund:*

Ita gaudium eorum existit multiplex,

Ubi ex animo (maritus & uxor) inter se amant.

St. L. Gipt. B. Cap. 2. *Hvilket thera man eller kona, sik tvem gip-
rer*: i. e. quodcumque vir aut femina cum duobus matrimonium in-
ierit. Conf. ST. L. *Árfd.* B. 2: 1. 6: 2. 7: 2. 14: 1. 20: 1, 3.
Eds. B. 19: 3. 20: 4. *Högm.* B. 2: 1. *Dr. m. vad.* 15. *Óstg. L.*
Kr. B. 31. *Eds.* B. 20, 21, &c. Sciendum porro est, idiotismi hujus

in *Alphabeto Gothico*, ut aliquatenus prodirent, duplici cynosura fere ducti sunt. Sonum nempe litterarum Ulphilanarum existimarunt vel ex vocibus peregrinis & nominibus propriis, quæ in COD. ARG. occurrunt, e. c. dum ABRAHAM scriptum invenitur, illudque nomen in omnibus linguis æqualiter auribus accidit, sciri facile potest, quis valor sit singularum ibi occurrentium litterarum; vel etiam ex vocibus Gothicis, quas reliquæ dialecti cognatæ retinuerunt. Sic e. g. dum *alls*, omnis, scriptum video, ceterasque linguas Scythicæ originis omnes eadem voce, iisdem litterarum elementis scripta, hodieque uti, plus quam probabile est, nec abluisse pronuntiationem Gothicam. Ita quum *g* ante aliud *g*, *k* vel *qv*, positum videmus, conjicimus, pronuntiationem illius eandem esse debere, quæ Græcorum olim fuit: exempli loco sunt Ulphilana *gaggan*, *drugkja*, *stiggban*, quippe quorum duo priora apud nos scribuntur & pronuntiantur *gānga*, *drinkare*, postemum superest in Latino *instinctus*, * & sic in ceteris. Potuerat Vir hic, Linguarum Scythicæ originis sine exemplo peritissimus, tanquam subsidium inveniendi litterarum soni adjungere valorem earundem numerarium, in collatione cum aliis cognatæ originis gentibus, vel eodem instituto utentibus, de quo jam disserendi locus erit.

§. XIX.

Antequam numerorum notæ Arabicæ, quas siphras vulgo nominamus, usu reciperentur, scimus, haud paucos

vestigia, quantum quidem mihi constat, nec in AngloSaxonica nec Alemannica dialecto inveniri, ut adeo etiam hoc luculento testimonio probare liceat convenientiam L. Mæsogothicæ cum nostrate.

* Latinorum *instinctus* proprie notat incitatum, atque adeo ex asse conspirat cum Gothico *stincka*, h. e. cum impetu ferri, Mæsogothice *stinquan*. Conf. Annotata ad FRAGMENTA ULPHILANA p. 33 sequ. Alius & diversæ radicis germina sunt *distinguo*, *præstinguo*, *instigo*, utpote cognata Gothico *stinga* & Mæsogothico *stiggan*, quæ pun- gere notant.

cos fuisse, qui litteris numeros significaverint. In hoc ordine haud scio an primi fuerint Ebraei, quibus adjungo Syros, Arabes, Perlas, Armenos Turcasque. Eorum exemplum secuti sunt Gothi, Graeci, quique una cum religionis mysteriis ab his magistris calculos ponendi artem didicere, Muscovitæ & Æthiopes, quorum ultimi id peculiare habent, uti magno auctore JOBO LUDOLPHO didici, quod quum suas sibi proprias litteras haberent, ex suis tamen & Græcis quasi permistas alias adinvenerint ad usum Arithmeticum, idque ita, ut etiam Græcorum episema sua fecerint. In genere vero id tenendum, te, dum valorem litterarum cujuslibet linguae Arithmeticum nosti, simul nosse litterarum ordinem. Nunquam enim, e. c. א apud Ebræos duo significaret, nisi in litterarum ordine secundum locum obtineret, uti nec ΕΡΑΤΟΣΘΗΝΕΣ doctorum *Βετα* appellatus esset, ut indicaretur, eum primo proximum fuisse, nisi hæc littera ordine secunda collocaretur, & sic in ceteris.

§. XX.

Nec minus certum est, ordinem, quo litteras Ebræas collocare edocemur, ultimæ antiquitatis esse, id quod vel ex Achrostichis in *Psalms* DAVIDICIS & alias occurrentibus, manifestum est. Ab illis artificium didicere Gothi, Graeci Russique, sed quo ordine id factum fuerit, hoc est, uter Scythane an Græcus, alterius fuerit in hac arte magister, id est, de quo judicaturus Lector ne præpropere & præjudicatis inductus opinionibus, calculum promat, magnopere velim.

§. XXI.

Quæ fuerit qualisque calculos ponendi ratio apud Gothos, discimus ex versione ULPHILANA, ubi pro numeris litteræ haud raro ponuntur; ita JOH. 6:9. invenimus *b fiskans, 2 pisces, e blaibos, 5 panes, v. 19.*
spaur-

spaurde k jab e, stadia 20 & 5. MARC. 4: 8. l 30, j 60 & r 100. JOH. 12: 5. *skatte t*, nummis 300, ut cetera præteream. Sed manca tamen & in plerisque dubia esset Arithmetices ratio veterum Gothorum, nisi præsto essent numeri, ad latus contextus in *Codice Argenteo* positi, quorum specimen exhibet pagella hæc æri incisa, quorumque hac ratione ordinem novimus ad usque 350, qui supremus est eorum, quos residua Codicis folia exhibent in eum modum, quem tabula III commonstrat.

§. XXII.

Ut autem quo spectent hi appositi numeri, constare possit, scire convenit, postquam ad ductum 'EATIANI incepere Doctores Ecclesiæ harmonias Evangelistarum contexere, ut loca apud Evangelistas indicanda citius inveniri possent, singula eos Evangelia in *τίτλος* & *κεφάλαια* divisisse, cujus instituti auctorem AMMONIUM ALEXANDRINUM vulgo tradunt. *τίτλοι* erant divisiones majores, *κεφάλαια* vero subdivisiones, etiamsi termini hi nonnunquam promiscue adhibiti inveniantur. Priores in CODICE ARGENTEO non indicantur, *κεφάλαια* vero, utpote distinctiones minores, oppido tamen inæquales, non tantum in contextu aureo versu, quem sæpe littera orditur solito major, v. Tab. II. lin. ult. sed etiam in margine appositis numeris indicantur. Quod istiusmodi capitula singula Evangelia continuerint, ex CODICE ARGENTEO discere, non quidem licet, quum nulla eorum integra habeamus: sed est tamen, unde hunc defectum supplere liceat. SUIDAS enim, ut eum unum auctorem citem, in vocibus *τίτλος* & *κεφάλαια* docet, habuisse

MATTHÆUM	<i>τίτλος</i> 68	<i>κεφάλαια</i> 355	
MARCUM	48	236	
LUCAM	83	348	
JOHANNEM	18	233	Et

Et hanc eandem partitionem in CODICE ARGENTEO obtinuisse, evidens est. Nam dum ex MATTHÆI Evangelio non nisi unicum a fine deest nostrarum editionum caput, & præcedens vicesimum septimum κεφάλαιον 350 præfert; certum est, duodetricesimum continuisse quinque postrema κεφάλαια. Idem de LUCÆ Evangelio valet, cujus non nisi undecim postremi versiculi desiderantur, quod probe coincidit cum calculo SUIDÆ, cujus numerus ultimus est 233, ut adeo non nisi tria κεφάλαια desiderentur, quæ haud dubie residuis versibus contenti fuere. Est tamen circa summam capitum MARCI aliquantilla discrepantia, quum Bibliorum Codex Regiæ Bibliothecæ Parisinæ manuscriptus, quem citat RICHARDUS SIMON, *Hist. Criticæ Novi Test.* Tom. I. Cap. 33. p. 424. numerum κεφαλαίων exhibeat 234, & SUIDÆ verba non satis fideliter exhibuerint omnes librarii. v. KUSTERI *Notas*. Sed levicula est hæc discrepantia.

§. XXIII.

Illa, quæ jam modo attulimus, ut id velut in transcurso moneamus, satis commonstrant, memoria lapsum fuisse Virum multæ elegantissimæque eruditionis, OL. VERELIUM, dum in *Runographia* sua, & post illum HICKESIUS tradit, certo nobis numerorum Gothicorum ordinem usque ad 600 constare, ita quidem, ut notet

F	-	-	-	400
O	-	-	-	500
V	-	-	-	600.

Ex allatis quippe evidens est, eo usque Capitulorum numerum non asurgere. Nec fidem magis meretur idem Vir doctus, dum ex conjectura duos sequentes ita collocat,

E

QH

QH	-	-	-	700
CH	-	-	-	800.

Dictorum rationem mox sumus daturi: nunc tantum tribus verbis monebimus, VERELIUM Auctorem Virum Celeberrimum mihiq̃ue amicissimum Dom. Asles. ERICUM SOTBERG, me non abnuente, in ULPHILA *Illustrato* secutum esse: sed dies diem docet, nec quisquam alterutri nostrum succensebit, si in tam arcta subsidiorum cōpia statim omnia non pervidimus. Quo vero ordine nos literas, &, quod idem est, numeros Gothicos collocandos esse nunc existimemus, annexa Tabula III indicabit, ubi prima linea litteras Ebræas, altera Gothicas, tertia Græcas quartaque Rusficas exhibet. Mantissæ loco adjecimus vetus Alphabetum Græcum, ab Amanuense AngloSaxonico exaratum, una cum explanatione ejus Latina, utramque ab HICKESIO insertam immortalī *Tbesauri Operi, Gram. AngloS.* p. 168. In quem finem singula attulerimus, sequentia docebunt.

§. XXIV.

Primum, ad quod animum advertimus, id est, litteras Alphabeti Ebraici ordine ad finem usque positas esse, valoremque arithmeticum seriem grammaticam sequi; in subsidis deinde esse litteras finales, usque dum 27 diversæ figuræ, tot enim calculus decimalis requirit, emerferint.

§. XXV.

Alterum, quod inobservatum prætermitti non debet, esto, quod sequitur. Qui cum Alphabeto Ebraico Gothicum contulerit, inveniet, Gothos studiose, nec sine successu, suas litteras Ebraicis conformasse, id agentes, ut primo litteræ litteris, & dein valor arithmeticus valori accommodaretur. Verum enim vero, quum genius utriusque magnopere discreparet, necessum fuit, ut, veluti transigendo, ad concordiam redigerentur

tur

George-Anderson
John

1803

North Carolina

1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1800
1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

Handwritten text, likely a list or index, written in a cursive script. The text is arranged in two columns, with the right column being more legible than the left. The right column contains the following words: *Handwritten text, likely a list or index, written in a cursive script. The text is arranged in two columns, with the right column being more legible than the left. The right column contains the following words:*

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

tur. Ita quum gutturalibus ceteris præter *h* carerent Gothi, Ebræi vero vocales in numerum litterarum non cooptarent, has in illorum locum substituerunt Gothi, ita ut *ℵ* in *a*, *Ⲛ* in *e*, *ⲛ* tanquam adspirationem fortio-rem in Gothicum *h*, *Ƴ* vero in *u* converterint. Præterea in locum *ⲧ* Ebræorum, quum alia littera succenturianda esset, & Gothicus sermo hoc sono abundaret, utpote in quo *u*, *hv* & *qv* reperiatur, ultimum elegerunt. Porro quum sibilantes litteras plures haberent Ebræi quam Gothi, hinc in locum *Ⲕ* suum *j*, quod cum sibilo leni aliquando prolatum fuisse, infra monebitur, substituere necesse habuere. Græci heic *ζ* ponebant, quo carere Gothi, utpote quod gemina littera exprimebant, *ks* nempe vel *hs*, ut patet ex ARFAKSAD, *abs*, spica, Sueth. *ax*, *wahsjan*, crescere, Sueth. *vāxa*. Tandem quum Gothicæ litteræ *t/sk* locus inveniendus esset, atque inter Ebraicas ordine sequerentur *ʔ* & *ⲑ*; id sibi sumserunt Gothi, ut suam, quæ utriusque sonum complectebatur, utriusque vice fungi sinerent, & hinc, quod in primis notatu dignum arbitror, evenit, ut arithmetices Gothicæ ceterarumque nationum ratio Ebraicam, quam hactenus presse secutæ fuerant, in tribus sequentibus continue antevertat, ita ut Ebraicum *Ⲛ* tantundem valeat ac Gothicum *s*, Ebr. *ⲱ* ac Goth. *t*, Ebr. *ⲛ* ac Goth. *Ƴ*, uti Tabulam tertiam intuenti patebit.

§. XXVI.

Sed e re est, sigillatim Gothorum litteras contemplari, ut, quod summatim breviterque disseruimus, liquidius pateat.

A respondet Ebr. *ℵ*, etiamsi hoc, proprio sono carens, eundem ab adjecta vocali mutuetur.

B æquivalet *ⲧ*, ut in BARRABAS, *barn*, infans.

G est apud Gothos, quod in Eberi familia *Ⲛ*, e. g. GALILAIA, *gods*, bonus. Quod vero hæc littera ante

aliud *g*, *k* & *qv* perinde ac apud Græcos *n* sonuerit, in præcedentibus indicatum est. Rationibus vero tum allatis addi poterit, quod pro priori *g* interdum *n* occurrat, e. g. *inquis*, LUC. 19: 31. pro *igquis*, vos. Observamus porro, excipi hinc forte debere, quæ in eadem syllaba *g* habent geminatum, e. g. *glaggvuba*, accurate: Islandi enim *gloggur* eum appellant, qui acutum videt, non *glóngur*. Conf. AngloS. *gleovlice*, clare.

D est Ebr. ד, ut DAVEID, *dags*, dies,

E apud Gothos est, quod ē Græcorum: substituitur vero Ebraico ה ob rationem, quam superiore paragra-
pho dedimus. Ceterum observare convenit, e Gotho-
rum sæpius exprimere η Græcum, dum contra eorum
s in CODICE ARGENTEO per *ai* efferri asolet, e.
g. AILEISABAITH, Ελισάβετ.

QV videtur sonum crassiusculum habuisse, Gothis
peculiarem, qui inter duplex *v* & *qv* medius fuerit.
Auguror id ex harmonia linguarum cognatarum, in
quibus modo hic, modo ille sonus obtinet: e. g. quod
apud Mœsogothos est *qvithan*, dicere, id AngloSaxo-
nes *cvethan* efferunt, Alemanni *quidan*, Islandi *qmæda*,
Latini *quire*, unde *quit* & *inquit* supersunt. A *quens* &
quino, mulier, est AngloSax. *cven* & Sueth, *qwinna*. A-
libi tamen illius sonus lenior, & ad Æolicum digam-
ma proxime accedens auditur, e. g. *qvivan* est Latino-
rum *vivere*, *qvainon*, lamentari, est AngloSax. *vanzan*,
Germ. *weinen*, Isl. *veina*. Immo in Monumentis ve-
terum AngloSaxonum, ut apud HICKESIUM videre
licet, *v* consonans eandem plane figuram habet ac Go-
thica hæc littera. Hæc breviter dicta satis common-
strant, credo, non absque ratione in locum 78 1 ean-
dem acceptam fuisse, in primis quum *v* Mœsogothi-
co in sequentibus & ad finem alphabeti locus desti-
natus esset.

Z fungitur vice Ebr. *z*, & quantum conjectura assequi valeo, pronuntiatur eadem littera parum vel nil erat durior. Video quippe, hanc cum *s* haud infrequenter alternare. Sic promiscue scriptum invenies *tbis* & *tbiz*, huius, *saislep* & *saizlep*, dormiit, AngloS. *slapan*, *slæpan*, Aleman. *slaffen*, Precop. *slipen*, Germ. *schlafen*. Quod ad formam illius attinet, conspicitur illa talis in C. A. qualem exhibet Tabula nostra tertia. In eo vero exemplo, quo usus est Auctor dissertationis de *Lingua & Litteris Getarum*, a BONAVENTURA VULCANIO editæ, caudam deorsum versam habuit, qualem figura posterior Tabulæ tertiæ exhibet. Vid. l. c. pag. 14: quod si ceteris a me allatis argumentis addideris, evidenter probat, nostro Codice usum non fuisse hunc Auctorem.*

H eum locum habet, quem fortior Ebræorum adspiratio *h*. Ceterum æquivalet Latino *b* & spiritui Græcorum aspero, e. g. HERODES, *haban*, habere. Adamabant hanc litteram Mœsogothi, ideoque eam non solum more Latinorum vocalibus præposuere, sed etiam consonis *l*, *n* & *r*, quem eundem Linguae veteris nostratium Islandorumque genium fuisse, Lexicographi docebunt. Immo nec raro adspirationem litteræ *r* postponunt, e. g. *twairhs*, iratus, *thairb*, per, trans, & tum sonum *τῶ* *k* geminum illam habuisse, verisimile fit. In vocibus *bubrus*, fames, *gufabrida*, ornavit, litteræ huius sonum ad *g* proxime accessisse, arguere videtur cognatio illius cum radice sua *buggrjan*, esurire, huius cum *fagrs*, utilis, pulcer. In locum Gothici *b* Græci *η* adscivere, quod probabile est, inde ab eo tempore arcescendum, quo veteres Græci *H* pro

D 3 me-

* Indidem etiam concludo, ANT. MORILLONIUM huius Schediasmatis auctorem non fuisse: hunc enim Codice Werdenfi, nunc nostro, usum fuisse, testatur GOROPIUS, l. c.,

mera adspiratione usurpabant, scribentes e. g. HEKATON, KHPONOS, pro ἑκατον, χρόνος. Coronidis loco observo, Longobardos figuram hujus litteræ Gothicæ adoptasse, & inde eam per reliquam Europam propagatam fuisse.

TH apud Gothos est, quod ת apud Ebræos: ex. gr. THOMAS, *thagkjan*, cogitare. Sueth. *tânka*. Runographi nostri hunc sonum per þ exprimebant, quæ eadem littera etiam AngloSaxonibus familiaris fuit. An vero Mœsogothicum hoc elementum eodem sibilo prolatum fuerit, quo Saxonum Islandorumpue þ, incertum est. * Priores duplex *th* habuere, alterum, de quo mentio jam facta est, alterum *d* Longobardico simile, cum linea partem superiorem transversim secante. Illud sibilans fuisse, hoc vero non item, sunt qui tradant. v. *Alphabetum Saxonicum*, præfixum Tom. I. *Conciliorum SPELMANNI*. Utraque figura Islandis olim nota fuit, ut me docet SNORRONIS STURLÆSONII *Liodgreinir*, seu ultima EDDÆ pars, quam manuscriptam servat Bibliotheca Upsaliensis. Westrogothos in Hispania Gothica quoque hac litera usos fuisse, ex antiquis nummis evidens esse, docet NIC. KEDERUS, in *Tr. de Runis in nummis vetustis*.

I exprimens Ebræorum י & simul vocalem cognatam duplicis apud Mœsogothos generis est. Dum enim syllabam inchoat, duo superne puncta gerit, secus si in medio vel fine ejus conspiciatur. Observarunt præter JUNIUM haud pauci Eruditorum, in vetustis Græcorum codicibus idem discrimen orthographi-
cum

* Quod vetustissimi Græcorum Θ cum quodam sibilo protulerint, exinde suspicari licet, quod scripserint Σεός pro Θεός, Σεόπομπος pro Θεόπομπος. v. *Nouveau Traité de Diplomatique* Tom. I. p. 624. & *Inscriptiones Laconicas in Memoires de l'Academie des Inscriptions &c.* Tom. XV. p. 399.

cum occurrere: immo inde fortassis esse, quod asueverimus, punctulo Latinum I notare, quod a more veteris Latii alias abhorret. v *Nouveau Traité de Diplomatique*, T. I. p. 69.

K æquipollet Ebræo כ. e. g. KAIDRON, *kaurns*, frumentum. Sueth. *korn*.

L. M. N. ut in omnibus linguis sibi constant, ita heic exprimunt ל ם & ן.

J eandem, fallor an, indolem habuit, quam g & j in lingua Italica, Gallica & Anglica, ut nempe modo instar Jod Latinorum simplici oris apertura prolatum fuerit, modo dentium inter pronuntiandum septo indiguerit. Prius inde judico, quod in ordine Grammatico & Arithmetico locum tueatur hinc ם inde ζ. TH. MARESCHALLUS quoque in *Notis ad Evangelia AngloSaxonica* p. 424, ejus sonum fuisse credit, qualis est Hispanici j in *bijo*, filius, & insuper admonet, in eadem lingua Hispanica quam plurima esse vocabula ab x incipientia, quæ per j communiter scribantur, quod pronuntiationis genus a Gothis, dum ibi rerum potiebantur, proseminatum arbitratur. Si etiam verum fuerit, quod Viro cuidam erudito in mentem venit, illud *gabajo*, quod LUC. 1. 6. occurrit, Græcum esse vocabulum, iisque annumerandum, quæ ex Hellade accita civitate sua donavit Gothia, facile dixerimus, ἐζῆς & *bajo* vel *gabajo* sola cuique linguæ propria terminatione differre. Nil certe penu L. Gothicæ residuum habet, quod natales hujus vocis *gabajo* illustret. Addo, *abjan* in L. Mœsogothica idem esse ac existimare, putare. MATTH. 10: 40. Hoc vero si *axjan* pronunties, agnosces ἀζιῶω, quod eandem significationem habet. Hæc utcunque fuerint, certum tamen est, j Gothicum in multis tantum non simplicem illum sonum habuisse, quem damus τῶ jod Latino. Osten-

Ostendunt id nomina varia propria, nec non terminatio verborum in *jan*, e. g. *jokjan*, *timrjan*, quæ apud AngloSaxones in *ian* exeunt: quo accedit, quod *j* cum *i* & *g* frequenter alternet. Ita promiscue scribitur IUDAS & JUDAS, *saurjan*, dolere, & *saurgan*. Sed aliquantillum tamen semper inter hæc duo interfuisse, nescio, annon inde concludere liceat, quod interdum in eadem syllaba juncta conspiciantur. *Gajiukan* e. c. suum *i* facile omisisset, si a præcedentis litteræ *j* sono nil discrepasset. Sed constanter ita scribitur tam in Codice Guelpherbytano, quam Argenteo.

U stationem natum est, ubi *y* Ebræorum, ceterorum vero *o*: idque vel quia sola vocalium fuit, quam Gothi heic collocare poterant, vel quia ab *ο μικρόν* parum sono distabat. Arbitror vero, etiam hujus elementi valorem variasse, ita ut, quemadmodum apud AngloS. ubi purum erat, tanquam *u* sonuerit, e. g. in *du*, ad, &c. impurum vero, h. e. ubi consona in eadem syllaba jungebatur, prope ad omicron accesserit. Ita legimus IUSE & IOSE, *spaikulatur*, *speculator*, *apaustulus*, *ἀπόστολος*, *ufta*, *læpe*, Sueth. *ofta*, &c. Constat quoque, Græcorum *ὀμικρόν* sæpe ut *u* pronuntiatum fuisse, immo termino tecnico *ὄυ* appellatum fuisse, uti patet ex Epitaphio THRASYMACHI apud ATHENÆUM, Lib. 10 *Deipnos*. qui idem libro sequente docet, ab Achæis vulgo *u* usurpatum, ubi suo tempore *o* scribebatur. Idem de veteribus Romanis testatur VELIUS LONGUS, Edit. PUTSCHIANÆ p. 2222. Apparet, inquit, eos aliter scripsisse, aliter enuntiasse: nam quum per *o* scriberent, utamen enuntiabant. Coronidis loco addam, litteram hanc, quæ sua natura vocalis est, sonum & valorem cognatæ consonantis sæpe æmulari, uti in *triu*, arbor, quod in obliquis habet *trivam*, *gaquiunoda*, revixit, a *quivan*, vivere.

TSK

A. D.

ANALECTA ULPHILANA,

QUORUM PARTEM TERTIAM,
CONSENT. AMPL. SENAT. PHILOS. UPS.

SUB PRÆSIDIO

S:Æ R:Æ M:TIS MAGNÆ FIDEI VIRI,
NOBILISSIMI

DOM. JOHANNIS
IHRE,

REG. CANC. CONSILIARII,
PROF. ELOQUENT. ET POLIT. SKYTT. REG. ET ORD.
EQUIT. AURAT. DE STELLA POLARI, ACAD.
LITT. HUM. HOLM. ET SOCIET. REG. SCIENT. UPS.
MEMBR. SOCIETATISQUE ANTIQUAR. LONDIN.
SOCII HONORARII,

PUBLICO EXAMINI TRADIT
NICOL. JAC. FUNCK,

VESTMANNUS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE ~~XVIII~~ DECEMBR.
ANNI MDCCLXVII.

HORIS ANTE MERID. SOLITIS.

UPSALIAE,
TYPIS EDMANNIANIS.

VIRO

MAXIME REVERENDO Atque AMPLISSIMO,

**D: NO MAG. DANIELI
HERWEGHR,**

**ARCHIPRÆPOSITO AROSIFENSI
CELEBERRIMO**

*PATRONO AC MÆCENATI SUO
FAVENTISSIMO*

SACRUM

NICOL. JAC. FUNCK.

TSK littera est figura tenus antea nota, sed de cetero ad hunc usque diem incompertæ potestatis, quod nec mirum, quum nuspiam in ipso contextu ULPHILANO occurrat, sed tantummodo in computo Capitulorum, a me antea commemorato, invenienda sit, ubi 90 valet. Audax itaque videri posset, tam crepera in luce clarum videre velle. Sed ubi quid me, ut hoc adeo districte asseverem, permoverit, breviter enarravero, iudicium Lectori meo lubens permittam. Muscovitæ, gens Slavonica & perinde ac nos Scythicæ prosapiæ, id quod verbo antea subinnui, litteris suis valorem arithmeticum ad exemplum Græcorum Gothorumque tribuit, & a neutris discrepat, nisi quod pro *qv* (digamma Gothicum appellare liceat) *S* suum ponat. Apud eosdem vero dum inter *p* & *r* littera occurrere cernitur, quæ eandem ac nostra hæc figuram habet, quæ 90 potestate numerali valet, quæque *t/k* vel *t/sch* sonat, de omnibus eum dubitare posse dicerem, qui una mecum Mœsogothicum elementum heic non agnoscat, qui que fieri haud posse, ultro non confiteatur, quin, dum cetera omnia gemina apud Ruslos habet, sonum quoque eundem habuerit. Muscovitæ litteram hanc *t/kerw* nuncupant, & frequentissimo usu hodieque inter scribendum usurpant.

Subsistere heic Lectorem paullulum jubebo, atque observare, heic idem evenisse, quod supra monui circa digamma Gothicum, quorum ambo Græcorum ori quamlibet rotundo ἀνεκφώνητα erant, ut nempe necessum habuerit Hellas, ἐπίσημα eorum loco ponere, hoc est, litteras in Græca lingua otiosas & mutas, aut, ut accuratius loquar, litteris Gothicis pro ἐπισήμοις uti. Illud nempe, quod heic loci inserunt Hellenes, κόππη vel rectius σκέπητα appellant veteres eorum Grammatici, idque haud dubie ideo, ut valorem, quem domi suæ habuit, pro

more, in ceteris litteris recepto, initiali appellationis sono quadamtenus adumbrarent. Quam diversa hujus *ἐπισήμη* figura apud Græcos fuerit, annexa Tabula III ob oculos ponit: sed non fere ambigo, quin genuina & primitiva eadem fuerit, quæ τὴ t/k Mœsogothorum: nec id mera conjectura est, sed variis rationibus subnixa veritas. Fidem faciunt nummi varii Græcorum, qui nonagenarium numerum expressuri figuram hanc Gothicam diserte præ se ferunt. In primis frequens illius usus est in numismatibus SyroMacedonum, ubi offendimus ΕΠΙ ΒϞΡ, ΕΠΙ ΓϞΡ, ΕΠΙ ΔϞΡ, hoc est anno 192, 193, 194 (invertunt enim sæpe litterarum numeralium ordinem nummi Græcorum præsertim Phoenicum). Accurate hoc observat F. HENRICUS NORIS, Veronensis, in erudito Schediasmate de *Annis & Epochis SyroMacedonum*, cujus verba p. 249 afferre non pigebit. *Notanda vero, inquit, est nota numeralis, qua numerus XC in nummo exprimitur. Nam regnantibus SELEUCIDIS uti minor Latinorum q idem numerus formabatur, ex pluribus eorundem Regum nummis apud V. C. VAILLANTIUM, quod etiam superius ostensum est in nummis PETRONII & CASSI, Præsidum Syriae apud Antiochiam percussis. At postea idem numerus XC, uti hæc Græca litera η vel inverso modo in nummis sculptus est, ut in nummis Neapolis, Gazæ & Ascalonis suo inferius loco mihi demonstrabitur. Præterea HESYCHIUS, hoc episeimon descripturus, illud formam habuisse ait Ρ ἀπετραμμένον, inversi Ρ, h. e. Q, qua descriptione apposita magis absque calamo vel penicillo vix dari potuit, utpote quæ eo tantum a figura Gothica discrepat, quod circulus superne claudat, quum hiatum relinquat elementum Gothicum. Verba ejus hæc sunt. Κοππατίας ἵππος κεκαυμένος, ἐντυπώμενον ἔχων σημεῖον τὸ κόππα, ὃ ἐστὶν ἀπετραμμένον Ρ ηὗ C. h. e. Koppatias est equus inustus, inditum habens si.*

signum Koppa, quod est inversum P & Sigma. *) Notari meretur, huic ἐπισήμῳ C adjungi, id quod ex ea ratione factum interpretor, quod tempore HESYCHII idem illud ἐπίσημον Latinorum τῷ q æquivalere judicaretur, utpote quod pariter inter p & r locum nactum est, cui dum C præfigebatur, sonus hic barbarus quadamtenus adumbrabatur, & σκ, quod initium est τῆ σκόπητα, emerfit. Confer SCHOLIASTEN ARISTOPHANIS Νεφέλ. p. m. 90. ubi similiter κόππα describit per Σ & Κ, etiamsi locum varie refingant Critici nostri. Ex eadem ratione factum opinor, ut MARIUS VICTORINUS contendat, q litteram inter Græcas olim inventam fuisse. Verba ejus sunt p. m. 2459. *Sed nec g nec q Latinus sermo introduxit. Ex quibus q & fuisse apud Græcos, & quare desierit fungi vice litteræ, cognoscere potestis, si Pontificum libros legeritis; nunc enim apud Græcos juxta π est posita.* Alio loco notat, q nonaginta significare. Quod vero q littera genuina & domestica in usu communiori caruerint Græci, quam certissimum est, unde etiam quum Romanorum nomina propria QVINTIUS, QVINTILIUS, TARQVINIUS expressuri erant, scripsere Κύντιος, Κύντιος, Κυντίλιος Ταρκύνιος, &c. Dedita opera communiori usu hanc litteram inter Græcos receptam esse, negavi: nam aliquando illam usurpatam fuisse, infra §. XXXVIII. monstrabitur. Epimetri loco

F 2

ad-

*) Eruditiss. BOUHIERIUS, auctor dissert. de *Litteris Græcorum Latinorumque*, subjunctæ Palæogr. MONTEAUCONII pro penultima vovela καὶ substituit ἦ, ut sit ἀπετραμμένον P ἢ C, quum scilicet hanc formam ἐπίσημον illud non raro assumeret. MAZOCHIUS vero in *Comment. ad Tabul. Heracl.* p. 122. quum Q aliquando figura fuerit τῆ κόππα, indicare voluisse HESYCHIUM, credit, Q vel ῥῶ inverso, si addideris Græcum C, hoc modo Ϟ extitisse κόππα. Sed quid opus fuit, ut de invertendo P tum loqueretur Glossographus, quum utrinque eadem figura sit? vide infra §. XXXVIII.

addam, in veteri Alphabeto Græco, quod ex HICKESIO descripsimus, ἐπίσημον, quod heic inseritur, litteræ nostræ Gothicæ adeo germanum esse, ut ne ovum quidem ovo similis esse possit, cui geminum plane est illud, quod ex CAROLI Magni ævo adfert CAROLUS MORTON, in *Orbis eruditi litteratura* BERNARDIANA, novis supplementis aucta. Immo quod etiam Copti figuram hanc Gothicam suam fecerint ad indicandum numerum nonagenarium, locuples testis est THOMAS MARESCHALLUS, in *Notis ad Euang. AngloS.* p. 423. aliique. Ceterum ubi in multis codicibus manuscriptis κόππα hoc instar G Latinorum pingitur, aliunde id non evenisse, arbitror, quam quod pro t/sk Gothico figura exarata fuerit ad g Longobardicum accedens, pro qua demum majuscula illa, tanquam æquipollens, inserta videtur. Alias enim G vice prioris episeimi Bæu ponebatur: quivis vero facile existimabit, absolum fuisse, eandem figuram & 6 & 90 significasse. Ita etiam perspicimus, cur Gothica nostra littera modo ut inversum P, modo ut q vel g nobis ob oculos ponatur. Licentia vero nimia fuit, quæ demto dimidio fulcro, eam ad instar Runicum ʒ effinxit, & tandem instar S Latinorum, ut cetera præteream. Collineant vero illa, quæ a me breviter dicta sunt, eo præcipue, ut appareat, Gothicam litteram fuisse, quam pro ἐπίσημον computus Græcorum usurpavit.

— Ad finem Alphabeti HICKESIANI occurrunt duo alia episeima, quæ haud dubie significarunt 900 & 1000, cum adjecta notula, *Signum non literæ.*

Post hæc Ebræi & Gothi, qui junctis iisdemque calculis hucusque numeraverant, in diversa abeunt, ita quidem, ut Gothus, unam litteram veluti absorbens, orientales, quemadmodum antea §. XXV. observavimus, continue & finem usque præcurrat.

R

R canum hirritum in omnibus linguis imitatur, æquale Ebr. ר. Exempla ubique prostant, ut in **ABRAHAM**, *rign*, pluvia, Sueth. *regn*.

S apud Gothos sonuit quod Σ Gr. & S Latinorum. Locum vero occupat Ebræi ש, ut in **SEM** aliisque nominibus propriis videre licet.

T est ת Ebræorum; quod ubi diximus, de sono ejus satis dictum puto. Occurrit in *taitrarkes*, tetrarcha, *taikns*, signum, Sueth. *tekn*.

§. XXVII.

Hucusque, & dum positi ad marginem **CODICIS ARGENTEI** numeri nobis pro Ariadnæo filo erant, certis passibus incessimus: nunc vero de Litterarum Gothicarum valore arithmetico, & quod exinde sequitur, de illarum ordine genuino non nisi per conjecturam sententiam ferre possumus. Sed ubi tamen in consilium adhibuerimus linguas, quas appositum schema præfert, speramus, fore, ut quinque reliquis etiam suus vindicetur locus. Post T enim V sequi debet (quod Pythagoricæ etiam litteræ sonum habuisse, mox docuimus) hunc nempe ordinem observant tam Græci quam Muscovitæ. Excipiet hanc F æquivalens τω φ utriusque hujus gentis. Proximo loco sese offeret CH, ut apud eosdem χ, valens 600. Restant jam ex 26 Gothorum litteris binæ tantum, ex quibus O indicasse numerum 800, ceterarum linguarum calculus comprobatur: quumque hoc posito non nisi unicum QH supersit, illius locus non potest esse ambiguus, utpote penultimus, hoc est, idem quem tuetur ψ Græcorum.* Sequitur proinde, hunc esse ultimarum litterarum ordinem & valorem arithmeticum:

F 3

V

*) Litteram, quæ ψ æquipolleret, non habuisse Gothos, liquet ex LUC. 20: 40. ubi vox *Psalm* divisim literis P & S scripta invenitur.

V	u	400.
F	φ	500.
Ch	χ	600.
Qh	ψ	700.
O	ω	800.

Deest nobis nota numeri 900, quæ forte littera duplicata fuit, aut eadem quæ Russorum hodierna, aut alia tandem quæcunque. Universum Alphabetum Gothicum, nativo suo ordini ita restitutum, & haud parum ab eo diversum, quod BON. VULCANIUS, JUNIUS, HICKESIUS ceterique edidere, habes jam Lector. Sed e re est, ut antequam ulterius progrediamur, ultimas has litteras, quas nominavimus tantum, sigillatim percenseamus.

U æquipollet Latino *v*, ut in *vein*, vinum, *vinds*, ventus, Sueth. *vind*. In vocibus vero peregrinis non raro Græcorum *Υ* exprimit, ut in *spyreidai*, *σπυγίδες*, *Tyrus* &c. In hoc vero penitus contrariam rationem habet τὸ Græcorum *υ*, utpote quod in vernaculis semper *y* sonat, sed in peregrinis exprimit *v*. Ita inscriptiones habent ΣΕΥΗΡΟΣ, ΤΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ, SEVERUS, VESPASIANUS.

CH forma sonoque refert Græcorum *χ*. Occurrit in vocibus exoticis, ut sunt CHRISTUS, *Pascha*, pro quo tamen & *paska* scriptum comparet, uti quoque promiscue legitur ZACHARIAS & ZAKARIAS.

QH. Quamvis hæc littera, ita, ut heic expressa cernitur, a nobis designari soleat, evidens tamen est, illius sonum fuisse, qualem AngloSaxones per *hw* exprimebant, eorum vero posterii, hodierni Angli, per *wh*; ratio autem cur nos hunc illi valorem assignaverimus, alia non est, quam ut, dum litteris Latinis utimur, cui-libet evidentius indicarem, hanc & non aliam litteram esse, quæ in CODICE ARGENTEO heic loci adhibeatur,

tur, dum alias *bw* gemino elemento, h. e. *b w* scriptum credi posset. Fuit autem hæc, de qua loquimur, littera omnibus fere Scythicæ originis gentibus olim communis & familiaris, licet Mœsogothi soli formam, illi exprimendæ propriam, usurpaverint, & tractu temporis tam apud Danos, quam Germanos Belgasque in desuetudinem venerit. Tradit ERICUS OLAVI, Scriptorum nostratium antiquissimus, sub exoticis Regibus, Schibboleth, quo peregrinos, genus & nationem mentientes, ab indigenis dignoscebant Sueci, hæc constituisse verba *bwit bæst i korngulf*, ubi prima syllaba præcipue lapis ille Lydius erat, ad quem eorum loquela exigebatur, forsan etiam ultima: remanet enim hodieque in nonnullis Succicæ partibus solito magis tonora & ex ipso gutture protracta τῆ / ad finem syllabæ positi enuntiatio: Runographi etiam veteres littera, de qua sermo est, caruere, unde factum, ut quum hunc sonum expressuri erant, diversimode se expediverint; eadem enim vox, quam heic attingimus, modo *bwit*, modo *boit*, modo *qvit* & *fit* sculpta in Cippis nostris invenitur. Sed ut e diverticulo ad Mœsogothos redeamus, utor observatione FR. JUNII, qui in *Alphabeto Gothico* docet, litteræ *qb* ad finem syllabæ sonum leniorem fuisse videri, ut in *saqb*, vidit, quod apud AngloSaxones est *geseab*, apud Alemannos *gesab*.

O exprimit modo Gr. ω, modo etiam ὀμῆγον: pro utroque Mœsogothi sæpe *au* adhibent, quod tamen, dum inter vivos sermo viguit, aliquantulum a priori discretum fuisse, probabile est. Ex derivatis cernimus, illud fere, perinde ac *au* Islandorum, Suethico ö æquipollens fuisse: ita *augo*, *auso*, *aukan*, *aurtigards* agnoscis in *ôga*, oculus, *ôra*, auris, *ôka*, augere, *örtegård*, hortus.

§. XXVIII.

Vidimus ex illis, quæ breviter allata sunt, Gothos nostros Ebræos κατὰ πόδα secutos fuisse, dum sequi poterant, quumque illos destituere peregrina elementa litterarum, domestica substituisse. Nunc strictim cum Gothicis Græcos contendamus, visuri, quid inter eos conveniat, in quo dissideant. Docebit vero Schema nostrum, ab initio pari eos passu ambulare hoc ordine:

a	α
b	β
g	γ
d	δ
e	ε.

Sexto loco occurrit digamma Gothicum seu *qv*, quo quum Græci non solum carerent, sed etiam illis ἀνεκ-φάνητον esset, hujus loco ἐπίσημον ponere, necessum habuere, in primis quum qui 27 figuris indigebant, non nisi 24, aucto etiam post bellum Trojanum litterarum numero, possiderent. Hoc autem quale ab initio fuerit, mox disquiremus. Sequitur ergo

qv	ἐπίσημον
z	ζ.

Apud Gothos jam *h* locum habet, quum vero apud Græcos citiores illud in litterarum numero non esset, hinc *η* vel *H* reposuerunt, de quo ea valebunt, quæ §. XXVI ad hanc litteram annotavimus.

h	η
th	θ
i	ι
k	κ
l	λ
m	μ
n	ν.

Jam *j* sibilans apud Gothos sequitur, pro quo succe-
da-

daneam Græci litteram duplicem ζ collocarunt, com-
modiorem alibi sedem non inventuram.

j	ζ
u	o
p	π.

Locum, qui sequitur, apud Gothos tuetur *tſk*, alte-
rum Græcorum offendiculum, unde ut semet expedi-
rent, utque Gothorum Arithmeticam & litterarum se-
riem sequi possent, eandem adoptarunt:

tſk	ἐπίσημον
r	ρ
s	σ
t	τ
v	υ
f	φ
ch	χ.

Quum Græci ψ residuum haberent, usu frequentatum,
& inter litteras receptum, hinc locum illi, nulla soni
ratione habita, penultimum assignarunt. Et ita ambo-
bus colophon est, & diu etiam fuit

o	ω.
---	----

§. XXIX.

Etiam si heic pedem figerem, verbum amplius non
addens, credo tamen, Lectorem meum per se animad-
versurum esse, eo ordine litteras & arithmetices incuna-
bula ab Ebræis ad ceteras gentes dimanasse, ut primi
eorum discipuli fuerint Scythæ, ab his magistris sua
desumerint Græci, qui deinde una cum religionis myste-
riis litteras calculosque Muscovitis instillaverint. *) Qui
G du-

*) CONSTANTINUS fuit, Philosophus Græcus, qui seculo nono
litteris gentes Sclavonicas instruxit, quumque ille deinde CYRILLI no-
men assumeret, appellationem ab eo sortitæ sunt, *Cyrillicæ* vocatæ. v.
JOH. LEONH. FRISCH *Origo Characteris Sclavonici.*

dubitat, periclitetur, an eadem facilitate ab Ebræis immediate Græcarum litterarum ordinem & valorem deducere valeat, videatque, quomodo rationem reddere queat litteræ post γ deficientis in numerandi ratione Græcorum Russorumque. Observavi, SCALIGERUM in *Animadv.* ad EUSEBII *Chronicon*, BOCHARTUM in *Canaan*, BOUHIERIUM in dissertatione de *Litteris Græcorum Latinorumque*, subnexa *Palæographiæ* MONTFAUCONII, aliosque, ut defectum hunc supplerent, præter epísemon $\sigma\kappa\acute{o}\pi\eta\tau\alpha$ vel $\kappa\acute{o}\pi\pi\alpha$ inter π & ρ *sampi* tanquam succedaneum $\tau\delta$ γ inferere: sed nonne absolum judicari debet, istiusmodi litterarum seriem exhibere?

Pi	80
Sampi	900
Koppa	90
Rho	100.

Qui ulterius examen instituere voluerit, dispiciat, quemadmodum originem & occasionem introductorum $\tau\omega\upsilon\upsilon$ $\epsilon\pi\iota\sigma\acute{\eta}\mu\omega$ apud Græcos indagare possit. Nos explicuimus, cur in locum γ digamma Gothicum inductum fuerit: quod vero quum Helladi peregrinum esset, per se patet, cur supplemento heic loci inter supputandum indiguerit. Illius loco vulgo ς poni solet, non ut in ceteris ob affinitatem soni, sed quia figura intercalari opus erat. Dixi, Græcos ς (*stigma*) pro $\epsilon\pi\iota\sigma\acute{\eta}\mu\omega$ heic ponere: sed quamvis vetus sit hæc figura, valde tamen dubito, an pro genuina haberi debeat, primisque huius doctrinæ magistris sit adsignanda, quippe quæ, dum mille diversorum hominum doctorum, indoctorum, in Hellade, Asia, Africa, Græcia Magna, Massiliæ, verbo, per plurimas orbis regiones pingeretur, facillime, in primis dum peregrina erat, mutari potuit. In animum enim induco, ab initio ipsamet figura Gothica usos fuisse

isse Græcos, uti id in ἐπισήμῳ κόππα usu venisse, nuper
 probatum est. Vocatur hoc fere a Grammaticis Græ-
 cis Βαῦ, vel, uti VOSSIUS mavult, Fæῦ: jam autem
 quæ ratio esse poterit, cur στ scriberent & *bau* vel *vau*
 pronuntiarent? Mihi vero probabile videtur, litteram
 Gothicam hoc nominis gessisse, quod una cum figura
 ad Græcos transierit. Vel si ab Ebræis aut Phoenicibus
 id derivare malis, semper verum est, figuram & no-
 men toto cælo jam discrepare. Quod tamen propius
 ad rem facit, commemorat antea laudatus MARIUS VI-
 CTORINUS, episeimon, de quo sermo est, figuram ha-
 buisse G Latinorum similem. Verba ejus sunt p. 246:
Scripseram autem vobis, ex adjectis nostros solum X recepisse.
F vero G & Q in Græcis etiam litteris fuisse, & nunc
esse, sed G numero VI, q nonaginta significare. Qui vero
 cum hac littera G digamma Gothicum conferre volue-
 rit, inveniet facile, discrimen utriusque exiguum esse,
 & in eo unice verti, quod dextrum Latini elementi crus
 juxta non sit altitudinis. Est etiam, ubi linea illa peni-
 tus prætereatur, & episeimon hoc ut C Græcorum in
 Inscriptionibus pictum occurrat, ita ut KC notet 26, cœu
 apud SCALIGERUM l. c. & MONTFAUCONIUM, p.
 128 *Palæogr.* videre licet. Sed, inquis, qui fieri potuit,
 ut Græci, illi soli veterum sapientes habiti, pro 15 po-
 nere voluerint, eamque figuram *vau* nuncupare? Ego,
 etiamsi Oedipus non sim, nodi tamen hujus solutio-
 nem periclitabor. Probavi nuper, veram episeimi figu-
 ram fuisse τω G similem, hujus vero linea transversaria
 si paululum dilatetur, figura evadit, quam pro littera-
 rum C & τ compendio tachygraphi facile habuissent
 (v. Tab. III. figura 8). Et hinc factum esse reputo, ut,
 alio scriptionis compendio, pro majoribus his litteris
 & deinde reposuerint: quæ eadem ratio forte fuit, cur
 eliso τ S tantum Latinum scripserint alii.

§. XXX.

Non dubito, quin audax, & si minus absonum, at *παράδοξον* tamen multis obveniat, quod Scythas Græcorum magistros edamus. Sed quo magis hanc rem in omnem partem verso, eo magis in alla opinione confirmor, eoque plura se offerunt hujus rei indicia & documenta. Ut paucis defungar, scire juvat, institutum hoc per litteras numerandi, in Græciam serius inventum fuisse. Nam, quoad ab initio sedecim suas litteras habuere, fieri vix & ne vix quidem potuit, ut id eis in mentem veniret, quum ad hunc computum necessario 28 vel saltem 27 requirerentur diversæ litterarum figuræ. Sub Trojæ vero ultimis fatibus primum a PALAMEDE quatuor & diu postea a SIMONIDE*) vel, ut alii docent, ab EPICHARMO totidem aliæ Græco alphabeto adjectæ sunt: etiam illæ a Phœnicibus, ut volunt eruditi, mutuata:**) evidens itaque est, non nisi post hæc tempora, eum, qui jam conspicitur, ordinem Græcas litteras nancisci, & ad usum arithmeticum adhiberi potuisse. Tum vero per plura jam secula Scytharum gens floruerat, missis quaquaversum coloniis partisque tropæis late per orbem clara. Deinde si Græci primi modum hunc litteras pro numeris ponendi commenti fuissent, quæro, annon pro more Ebræorum Gotho-

*) SIMONIDEN Olympiade 55 hoc est 557 annis ante natum Christum lucem accepisse, tradunt Marmora Oxoniensia. Quod vero H & Ω 700 annis ante æram Christianam in usu jam fuerint, invicto Inscriptionum argumento probatur. v. Dom. FOURMONT in *Memoires de L' Academie des Inscriptions & de Belles Lettres*, Tom. XV. Usque adeo sublestæ fidei sunt, quæ de origine litterarum commemorant Grammatici Græcorum. Conf. *Nouveau Traité de Diplomatique*, Tom. I. p. 681.

**) HARPOCRATIONIS verba notatu digna sunt, ubi ait: τὴν τῶν καὶ στοιχείων γραμματικὴν ὁψέ ποτε παρὰ τοῖς Ἰωσὺ ἐυηθῆναι.

thorumque suis sibi propriis litteris usuri fuissent, quoad copia fuit; quum vero ad 24 perventum esset, tum demum figuras alias technicas, undecumque sumtas, adhibitori? Id certe fecere, dum litteris HOMERI carminum libros notavere, in quibus ω non duodetreciesimum, sed quartum & vicesimum indicat. Ita SCHOLIASTES ARISTOPHANIS (*Plut. p. 95.*) & SUIDAS in v. ἀλλ' ἔ λάχιστα docent, veteres Athenienses, quum decem Iudices lecturi erant, denas sortes numeris ita insignivisse, ut prima A haberet, altera B & decima K, quæ littera alias, intercedente episemo, numeri vicenarii nota est. Ego itaque in hunc modum ratiocinor: Quæ gens ordine collocat litteras, atque illis, ita ordine positis, numerorum notas adaptat, ea alteri viam monstravit: cujus vero ordo hiulus est, quæque vacua loca peregrinis figuris implere, necessum habuit, illa omnino alterius imitatrix fuit. Monere oblitus fere eram, vetustiores Græcorum aliam plane arithmetices rationem secutos fuisse, ut cum aliunde tum ex *Arundelianis Marmoribus* evidens est; illis enim π (πέντε) 5 erat, Δ (δέκα) 10, H (ἑκατόν) 100, X (χίλια) 1000. Quum vero in majoribus numeris hæc calculos ponendi ratio nimis esset operosa, credibile est, consultum duxisse Græcos recentiores, commodiorem illam, quæ inter Pelasgos forte vel Scythas viguit, adoptare.

§. XXXI.

Antequam hoc argumentum penitus missum faciam, Lectorem meum observare jubebo illam inconstantiam, quæ in episemorum Græciæ tam figura quam nomenclatura invenitur, quamque peregrinitatis haud fallax indicium arbitror. Dum omnes ubique testantur, alia Græcis litteris nomina non fuisse, quam *alpha*, *beta*, *gamma*, *delta* &c. primum episemon modo Βῆν appellatur, modo *sti*, apud REGINONEM *senon*: pin-

gitur etiam modis quam plurimis, quorum aliquot Tab. III ob oculos sistit. Eorum vero primus est Gothicus, ceteri inveniendi apud MORTONUM, MONTFAUCONIUM, SYLBURGIUM, Auctores libri *Nouveau Traité de Diplomatique* pluresque. Alterum epise-
mon appellatur, apud VARINUM σιόπητα, ab HESYCHIO κάπτα, κόππα, κόμπα, in veteribus Alphabe-
tis Græcis apud SYLBURGIUM *Copha*, *Koppin*, alias ἀντιγράφω. Tertium a VARINO vocatur χαρακτῆρα, ab ARISTOPHANIS SCHOLIASTE aliisque σάμφι vel σάμπι & σάνπι. Quæ hujus ultimi forma primigenia sit, sciri non potest, quum facem quærenti non præferat scriptura Mœsogothica: unam autem harum veram, ceteras devias esse, pro axioma accipi potest. Si junctim hæc omnia sumantur, plusquam probabile reddunt, peregrina esse tam nomina ipsa quam notarum figuras. Si enim domi natæ essent, aberratio a forma solita in oculos incurrisset, in peregrinis vero, quæ quisque pro lubitu fere fingit atque refingit, major licentia est. Pro testimonio esse poterunt Siphrae nostræ vulgares vel Arabicæ, quæ quantopere ante typographiæ natales immutatae fuerint, nemini ignotum esse potest.

§. XXXII.

Si quid veri hisce, quæ tradidimus, inest, per se patet, falli eos, qui ULPHILAM Gothorum CADMUM faciunt, hoc est, eum litteras invenisse perhibent, quibus Sacrum Codicem in linguam Scythicam conversum edidit. Nam diutissime & multis seculis ante hunc Antistitem, apud Græcos litteras eodem ordine, quo hodie exhibentur, viguisse, tam evidens est, quam quod evidentissimum. Si vero Græci in illis collocandis Gothicis magistris usi fuere, sequitur necessario, multo diutius apud Scythas litterarum arcana co-
gni-

gnita fuisse. Nec mirum, ut antea sumus professi, est, si qui Alexandria, in maris mediterranei insulis, aut magis diffitis orbis partibus Religionis Christianæ Historiam tradidere, ULPHILÆ ut versionis Bibliorum, ita & inventionis litterarum, quarum tum primum mentionem fieri forte audiverunt, gloriam assignaverint.

§. XXXIII.

Quæ hætenus de litteris Mœsogothicis allata sunt, ad ordinem in primis & valorem arithmeticum cum Græco collatum spectant. Suadet nunc instituti ratio, ut in earundem originem, quoad fieri possit, & quam brevissime inquiramus. Ex Græcis eas conflatas esse, communis est doctorum opinio. Immo vero, Græcas, Latinas Gothicasque sororias esse, quilibet illas vei obiter adspiciens animadvertet. Discrimen autem illud, quod inter singulas observatur, assignandum hinc temporis, quod in omnia in primis vero in litterarum figuras vim suam exercet, inde diverso linguarum genio, qui alios aliosque sonos requirit, & hinc pro re nata hæc σοιχεῖος amittit, illa adsciscit. Quum porro adeo manifesta similitudo litterarum casui adscribi nequeat, superest, ut dicamus, aut ab una gente ceteras sua hausisse, aut singulas a communi fonte: tertium non datur.

Quod ad Latinos attinet, illi ultro ipsimet fatentur, a Pelasgis vel eorum cognatis Arcadibus litteras in Italiam advectas fuisse. Superfunt itaque Græci Gothique soli, inter quos de inventione litterarum certamen esse possit. Antequam vero, quod probi judicis est, utramque partem audiamus, Lectori meo judicandum relinquo, annon mirum foret, si, qui hætenus Scythis tantum tribuerant, Græci, qui eorum in litteris ordinem tam presse, quoad poterant, secuti sunt, qui
ab

ab iisdem numerorum doctrinam hauserant, ex discipulis mox magistri fierent. Certe antequam somnia esse singula, quæ attulimus, demonstratum fuerit; inclinabit animus, ut secundum Scythas sententiam feramus, & Græcos tam litterarum formam quam reliquam de earum ordine & valore doctrinam ab illis hausisse, statuamus. Sed veniamus in rem præsentem, & ipsos Hellenas audiamus. Communis doctorum, illaque veterum suffragiis non destituta, opinio est, CADMUM, e Phoenicia in Græciam transmittentem, litteras Græcos primum docuisse, cui rei, præter Historicorum HERODOTI aliorumque testimonia, id patrocinari videtur, quod litteræ in genere *Φοινίκια*, *Φοινικήια* olim ab auctore & loco natali appellatæ fuerint, & *ἐκ Φοινίκης* legere denotet, v. CHISHULI *Notas ad Diras Tejorum* p. 101. Verum enim vero, quum CADMUS non nisi 60 annis bellum Trojanum anteverterit, mirum foret, si universa Græcorum natio, jam diu viribus polens, imperiis firmata, legibus instructa, & commerciis cum aliis non rudibus gentibus mixta, omni tam diu litteratura caruisset; mirum etiam, si ex 22 CADMEIS, non nisi sedecim adoptasset, illasque, versus a sinistra ad dextram ducendo, invertisset. Immo vero quod ad primum attinet, contrarium ipsimet Græci docent. EUSTATHIUS, in *Scholiis* ad HOMERI *Ἰλιάδ.* B. v. 841, tradit, ante cataclysmum DEUCALIONÆUM, qui maximam regionis partem inundaverat, & CADMI accessu anterior erat, Pelasgos solos fuisse, qui Græcorum pristinas litteras conservaverint, *ὅς καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν σῶσαι τὰ σοιχεῖα μόνος φάσι.* Recentior quidem EUSTATHIUS est, quam ut in adeo remotæ antiquitatis negotio idoneus & satis locuples testis cenferi possit: sed narrat id non tam sua ipsius fide, quam potius aliorum auctoritate, his temporibus haud dubie propiorum. Immo

Theses Miscellaneæ.

Th. I.

Præter incommoda, quæ afferunt bella, multa inde oriuntur commoda.

Th. II.

An felicitatem Reipublicæ sola Lex Nat. moderetur, dubitamus.

Th. III.

Floccifaciendus eorum labor non est, qui in vocabulorum vi enodanda industriam suam exercent.

Th. IV.

In eruendo vocum sensu principe sæpe fallunt & falluntur eruditi.

Th. V.

Cognitio antiquitatum, ut aliis linguis ita & nostræ lucem præfert magnam.

Th. VI.

In linguis esse naturale quid contendimus.

Th. VII.

Quæstio: An luxus reipublicæ utilis sit, nec affirmari nec negari rite potest, antequam certa ejus definitio detur.

Th. VIII.

Errant qui Codicem Argenteum ab involucrio argenteo nomen accepisse, credunt.

Th. IX.

Th. IX.

Recte olim judicavit Leibnitius que la version d' Ulphilas est le plus ancien livre de l' Europe, & peut etre du monde, qui subsiste encore, & qui soit ecrit dans une langue differente de trois langues savantes. Vid. Essai sur origine de Francois pag, 319.

A. D.

ANALECTA
ULPHILANA,

QUORUM PARTEM QUARTAM,
CONSENT. AMPL. SENAT. PHILOS. UPS.

SUB PRÆSIDIO

S:Æ R:Æ M:TIS MAGNÆ FIDEI VIRI,
NOBILISSIMI

DOM. JOHANNIS
IHRE,

REG. CANC. CONSILIARI,
PROF. ELOQUENT. ET POLIT. SKYTT. REG. ET ORD.
EQUIT. AURAT. DE STELLA POLARI, ACAD.
LITT. HUM. HOLM. ET SOCIET. REG. SCIENT. UPS.
MEMBR. SOCIETATISQUE ANTIQUAR. LONDIN.
SOCII HONORARI,

PUBLICO EXAMINI TRADIT

PETRUS CORTIN,

CALMARIENSIS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XXIII. DECEMBR.
ANNI MDCCLXVII.

HORIS ANTE MERID. SOLITIS.

UPSALIAE,

TYPIS EDMANNIANIS.

Immo nec antiquorum de re eadem testimonia defunt. DIODORUS enim SICULUS idem plane testatur Lib. V. *Historiarum*. Verba illius hæc sunt: Ὑπερὸν δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησι γενομένης κατακλυσμῶ, καὶ διὰ τὴν ἐπομβρίαν τῶν πλείων ἀνθρώπων ἀπολυμένων, ὁμοίως τέτοις καὶ τὰ διὰ τῶν γραμμάτων ὑπομνήματα συνέβη φθαρῆναι: δι' ἣν αἰτίαν οἱ Ἀιγύπτιοι καιρὸν εὐθετον λαβόντες ἐξειδιοποίησαντο τὰ περὶ τῆς Ἀστρολογίας. Καὶ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν ἀγνοίαν μηκέτι τῶν γραμμάτων ἀντιποιεμένων, ἐνίσχυσαν ὥς αὐτοὶ πρῶτοι τὴν τῶν ἀστρῶν εὔρεσιν ἐποίησαντο. Ὅμοίως δὲ καὶ Ἀθηναῖοι κτίσαντες ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Σαῖν, τῆς ὁμοίας ἐτυχον ἀγνοίας διὰ τὸν κατακλυσμόν. Δι' ἣς αἰτίας πολλαῖς ὑπερὸν γενεαῖς Κάδμος ὁ Ἀγήνορος ἐκ τῆς Φοινίκης πρῶτος ὑπὸν ἡλὸς κομίσαι γράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα: i. e. Postea vero facto diluvio apud Græcos, & propter deciduos imbres hominum maxima parte extincta, cum illis & monumenta litterarum periisse. Unde Ægyptii commodam occasionem nacti sibi arrogaverunt Astrologiam, &, Græcis ob ignorantiam concedentibus, sibi vindicarunt astrorum cognitionem. Et similiter Athenienses qui in Ægypto condiderant urbem, nomine Sain, in similem ignorantiam inciderunt ob diluvium. Et eam ob causam post multa secula existimabatur CADMUS, AGENORIS filius, litteras primum ex Phœnicia in Græciam adduxisse. Nil potest hoc testimonio luculentius fieri, utpote quo edocemur, multis ante Phœnicum adventum seculis in usu fuisse litteras, sed pereuntibus per diluvium monumentis laudem inventionis sibi postea tribuisse CADMUM. Quum vero Pelasgi, utpote superiora Græciæ loca incolentes, ab hac strage immunes essent, evenisse hinc EUSTATHIUS addit, ut illi soli veteres litteras conservaverint, a CADMEIS diversas, sed ita tamen diversas, ut priorum

H

for-

formas immutaverit tantummodo CADMUS, eodem teste DIODORO, qui ex Commentariis Cretensium tradit, Lib. III. *Φαινίκας δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐρεῖν τοὰ γράμματα, ἀλλὰ τὰς τύπας τῶν γραμμάτων μεταθεῖναι μόνον*, litteras non primum invenisse, sed earum formas tantum immutasse. HERODOTUS. Lib. V. Cap. 58. dum, quid in lingua Græca CADMO sit tribuendum, narrat, his verbis utitur. *Et primæ quidem illæ fuere quibus omnes Phoenices utuntur, μετὰ δὲ χρόνον προβαίνοντος, ἅμα τῇ φωνῇ μετέβαλον καὶ τὸν ῥυθμόν τῶν γραμμάτων*, procedente vero tempore una cum sono rhythmum litterarum mutaverunt. Quid hic per ῥυθμόν intelligat Historicus, definitu haud facile est. Latini, quum hanc vocem per numerum fere vertant, si æque admitteret usus L. Græcæ, absolum non foret, statuere, indicasse HERODOTUM, simul cum sono variatum fuisse litterarum valorem numeralem. Sed de hoc judicent alii.

§. XXXIV.

Exstiterē itaque, immo non potuere non extitisse litteræ, CADMEIS anteriores: sed quænam illæ fuerint qualesque, quæris. Fateor, rem hanc adeo spissis involutam esse tenebris, ut ex illis emergere, perquam difficile sit. Id vero novimus, sæpius a me laudatum DIODORUM, Lib. III. tradere, litteras illas antiquas varie immutatas, a conservatoribus suis appellatas fuisse Pelasgicas, a quo multum nec differunt, qui easdem Atticas nuncupatas fuisse, commemorant, ut tradit SUIDAS, DEMOSTHENEM per Ἀττικὰ γράμματα illa indicasse, quæ erant παλαιὰ, ἐπιχώρια h. e. antiquæ & domesticæ, quorum utrumque intelligendum est in oppositione ad CADMEAS recentiores & peregre adve-
ctas

etas. Dixi, eodem fere recidere, five eas Atticas, si-
 ve Pelasgicas appelles, quum veteres Attici, HERODO-
 TO teste Lib. I. Cap. 57. fuerint γένος Πελασγικόν, im-
 mo ante acceptum nomen Atheniensium Pelasgi Cra-
 nai & Cecropii appellati fuerint, qui idem Historiarum
 Pater tradit, Atticos, postquam ad Hellenas a cognatis
 Pelasgis defecissent, linguam litterasque pristinas missas fe-
 cisse αμα τῇ μεταβολῇ, τῇ, inquit, ἐς Ἑλλήνας καὶ τὴν γλῶσ-
 σαν μετέμαθε: Unde adeo patet, antea, & dum Pelas-
 gis immisti vivebant, utroque eos ab Hellenibus & Io-
 nibus, recentioribus Græciæ incolis, discrepasse. Quæ
 adeo in summam collecta comprobant, veterrimas &
 ANTECADMEAS illas ipsas fuisse, quas Pelasgicas nun-
 cuparunt. Non enim mihi persuaderi patior, Phœnicias
 has fuisse, & ideo appellatas Pelasgicas, quia Pelasgi
 easdem vel primi adhibuere, vel, ut alii adhiberent, au-
 ctiores erant. Res enim ab inventoribus nomen sortiri
 solent, non vero ab hisce, qui inventis utuntur: immo
 de Ionibus commemoratur, eorum scripturam CAD-
 MEÆ affinem fuisse, atque inde evenisse, ut nomen lit-
 terarum Ionicarum de iisdem usurparetur. DIODO-
 RUS porro memoriæ prodit, LINUM his usum fuisse
 litteris ad consignandum res gestas primi BACCHI, eas-
 dem etiam adhibuisse ORPHEA & PRONAPIDEN, HO-
 MERI Præceptorem, quod utique haud commemoratu-
 rus fuisset, nisi diversæ illæ forent ab Ionicis & CAD-
 MEIS. Probabile etiam est, Iliada suam & cetera car-
 mina HOMERUM litteris mandasse Pelasgicis, quum ra-
 tio videri non possit, cur Poëta aliis, quam quibus a
 juventute adsueverat, litteris uteretur. Conf. BOUHI-
 ERII *Diff. de Litteris Græcorum & Rom.* subjuncta
 MONTFAUCONII *Palæographiæ.*

§. XXXV.

Quod Attici una cum scripturæ modo etiam linguam veterem immutaverint, narrantem modo audivimus HERODOTUM. Si vero porro quæramus, quænam fuerit illa Lingua, qua ante hanc secessionem uti fuerant Pelasgi Atticique, ego quidem non dubito, quin Scythica fuerit. PLATO certe in CRATYLO ultro fatetur, quod in Græco sermone antiquissimum sit, ad Barbaros esse referendum, utpote qui Græcis antiquiores sint, hoc est, ante Græcos Hellada tenuerint. *Ἐπὶ δὲ ἡμῶν ἀρχαιότεροι Βάρβαροι*: unde est, quod vocabulorum, quæ incompertæ originis sint, alibi quam apud eosdem scaturiginem quærendam neget, v. pag. m. 174. Propius ad rem est, quod habet DIODORUS SICULUS, qui Lib. II. p. m. 92. tradit, Hyperboreos peculiari Lingua uti, quæque quam proxime accedat ad eam, qua utebantur Attici & Deliensæ, idque ex societate & amicitia, quæ inter has gentes olim intercesserat, factum esse. Scythica ergo fuere, quæ locuti sunt veteres Attici, ex quorum sermone id depromptum esse, probabile videtur, quod *ἐκ τῆς ἀρχαίας γλώττης* identidem citant Scriptores Græciæ & Glossographi. Immo vero veteres Græci Pelasgos barbaricæ non solum originis fuisse, perhibent, sed etiam linguam, qua utebantur, barbaram, h. e. Scythicam, ultro fatetur HERODOTUS. *Ἦσαν οἱ Πελασγοὶ Βάρβαρον γλῶσσαν ἱέντες*. Lib. I. p. 26. Edit. WESSELING.

§. XXXVI.

De Latinorum litteris traditur ab antiquis, eas a Pelasgis omnium primo inductas fuisse. v. PLIN. *Hist. N.* Lib. VII. 56. docetque TACITUS *Annal.* Lib. XI. eas

eas *veterrimis Græcorum* similes fuisse. Notatu in primis dignissimus locus est DIONYSII HALICARNASSENSIS, qui Lib. IV. p. m. 230 commemorat, quemadmodum TULLUS Rex Romanorum jussit, ut publicæ sanctiones, fœdera, leges ritusque in columna ærea incidere-
rentur, additque, monumentum hoc suo ævo (floruit sub AUGUSTO) superstes, litteris exaratum fuisse, οἷς τὸ παλαιὸν ἡ Ἑλλάς ἐχρᾶτο, quibus olim utebatur Hellas. Verba ipsius Historici adferam: Ἰνα δὲ μηδεὶς χρόνος αὐτὰς ἀφανίσῃ, στήλην κατασκευάσας χαλκῇν, ἔγραψεν ἐν ταύτῃ τότε δόξαντα τοῖς συνεδρίοις, καὶ τὰς μετασχού-
σας τῆς συνόδου πόλεις. Ἀυτὴ διέμεινεν ἡ στήλη μέχρι τῆς ἐμῆς ἡλικίας ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ κειμένη, γραμμάτων ἔχουσα χαρακτῆρας Ἑλληνικῶν, οἷς τὸ παλαιὸν Ἑλλάς ἐχρᾶ-
το. ὁ καὶ αὐτὸ ποιήσαιτο ἂν τις ἔμικρόν τεκμήριον τὸ μὴ βαρβάρους εἶναι τὰς οἰκίσαντας τὴν Ρώμην. ἔγὰρ ἂν Ἑλλη-
νικοῖς ἐχρῶντο γράμμασιν, ὄντες βάρβαροι. i. e. ex inter-
pretatione SYLBURGII. Et ne ulla injuria tempo-
rum abolerentur, in ærea columna incidit decreta concilii & civitates ejus conventus principes. Ea co-
lumna permansit usque ad nostram ætatem in Dianæ Templo dedicata, inscripta litterarum characteribus Græcanicis, qualibus olim utebatur Græcia, quod & ipsum non leve argumentum est, Romam non esse conditam a Barbaris. Nunquam enim usi fuissent Græ-
cis litteris, si fuissent Barbari. Cuilibet vero judican-
dum relinquo, an de litteris CADMEIS dici potuerit, illis similes fuisse veterrimas Romanorum, & an Ro-
muli nepotes intellegendi fuissent illa, quæ columnis hisce inscripta erant, si iisdem characteribus perscri-
pta fuissent, qui conspiciuntur in nummis Samaritano-
rum, quosque pro CADMEIS habent Eruditorum plu-
rimi. Hæc si antea a me dictis adjungas, judica-

bis facile B.L. litteras Atticas & Pelasgicas, quas Græci *παλαιάς* appellarunt, & Latini *veterrimas*, forma ad Latinas quam proxime accessisse. Hi nempe Pelasgi, qui Græciæ *αὐτόχθονες* seu Aborigines censebantur, vel Scythici generis, vel etiam a regionibus Scythiæ conterminis orti fuisse censentur. v. quæ in hujus rei probationem afferunt WACHTERUS, PELLOUTIER alique: atque adeo minus mirum obvenire debet, si dicamus, eos litteras, a Scythis ortas, interque eos frequentatas, Helladi communicasse. Quod enim litteras noverint olim Scythæ, dubitari non debet, multis saltem probari posset: adferam vero unius HERODOTI testimonium, qui tradit, ab Hyperboreis & Scythis sacra & doctrinam de oraculis Græcos accepisse, idque ita, ut illi ea, inserta calamis triticeis, ad hos transmiserint, haud dubie, ne arcana hæc dogmata in tertii cujuscumque manus inciderent: λέγουσι ἰσθὶ ἐνδεδῆμενα ἐν καλᾷ μὲν πυρῶν, ἐξ Ὑπερβορέων φερόμενα ἀπικνέεσθαι ἐς Σκύθας, ἀπὸ δὲ Σκυθῶν ἤδη δεχομένους αἰεὶ τὰς πλησιοχώρας ἐκάστας κομίζειν αὐτὰ πρὸς ἐσπέρας etc. Sensus est, sacra hæc per Scythas meridiem versus sensim propagata fuisse, donec ad Dodonæos & Delios pervenerint. Fieri autem hoc non potuit, nisi litterarum ministerio, quo itaque usos fuisse Scythas, evidens est. Pedetentim cundo huc ideoque demum perventum est, ut probabile mihi videri indicem, litteras, quas usurpabant Græciæ *αὐτόχθονες*, quasque ab interitu Pelasgi vindicabant sub diluvio, Græciam inferiorem vastante, originis fuisse Scythicæ; eas vero eapropter fuisse ULPHILANAS, non ausim affirmare, sed si in ceteris fides mihi parum habeatur, probabilius tamen esse, quilibet fatebitur, Græcos litteras a Mœsogothis, Istri accolis, utpo-

utpote finitimis mutuas sumfisse, quam a toto divisio
oceanio Phœnicibus. Contra ea, quæ heic attuli, non
me fugit, argumentum inde defumi posse, quod
memoriæ prodit ÆLIANUS, *Hist. Lib. VIII. Cap. 6.*
Θρακῶν μηδένα ἐπισαοῦσαι γράμματα, Thracum neminem
litteras novisse. Sed jam dudum observarunt eruditi,
valere id forte de Thracibus Asiaticis, non item de
Europæis, utpote quos non solum PAUSANIAS, in
Bœoticis, Macedonibus *δεξιωτέρας* fuisse docet, sed etiam
quibus, speciatim ORPHEO, MUSEO & THAMYRI
STRABO Lib. X. musices inventionem attribuit. Im-
mo vero si adeo ἄμφοι Thracæ fuissent, Musarum
sedes in eorum regione non collocassent, quas tamen
Libethrides appellaverunt, a Libethris, Thraciæ urbe.

§. XXXVII.

Fide Latinorum Auctorum nuper tradidi, litteras
suas Romanos a Pelasgis accepisse, inque antecedenti-
bus probatum dedi, litterarum elementa Græca, quæ
antiqua vocabantur, Pelasgica fuisse. Secundum no-
stram argumentandi seriem sponte sua quisque adeo
videt, unde ortum ducat illa affinitas, quæ observa-
tur in scriptura trium adeo dissitarum gentium, Gothi-
cæ, Græcæ & Romanæ, inde nempe, quod Scythæ
fuerunt tam Græcorum quam Romanorum Ludima-
gistri. Addam nunc unicum, quod singulari attentio-
ne ego dignum censeo. Alphabetum Gothicum si exa-
minaveris, invenies, plurima ejus elementa cum
Græcis concinere, nonnulla Gothi propria esse & pro-
pria pronuntiationis, aliqua vero cum Latinis com-
munia, ut sunt *f, r, s*, etc. Unde vero censes hanc
mixturam evenisse? & num in animum inducere pot-
eris,

eris, Mœsogothos ex tam diversarum gentium scriptura centonem conficere voluisse, aut, repudiatis Græcorum Φ, P & Σ, Italica præoptasse? Illa vero uti absurde dicuntur, ita secundum id, quod ego tradidi, rei ratio facile invenitur. Accepere a Scythis vel Pellasgis suam scribendi rationem tam Hellenes quam Latini. In utramque tempus mutationem induxit: quemadmodum vero duarum filiarum utraque matrem aliquot lineamentis referre potest, dum tamen inter se in plurimis dissimiles sunt; ita ex antiqua forma probabile est, Græcos multa retinuisse non modo, sed & varia immutasse, quæ Romani intacta & invariata servaverint, & quæ proinde utrobique eadem sint. Verbo: facilius est existimatu, a Scythica scriptura aliquid retinuisse Latinos, aliquid Græcos, quam in animum inducere, Gothos, dum litteras accepturi erant, A verbi gratia ex Græcia, B vero ex Italia mutuari voluisse, si utrobique eadem harum litterarum potestas esset.

§. XXXVIII.

Non leve pondus a me heic dictis inde additur, quod videamus, epifema hæc, de quibus sermo fuit, partem aliquando constituisse Alphabeti Græcanici, vel, quod idem est, valorem habuisse Grammaticum. Confirmant id varia Helladis numismata, in quibus κόπ-
πæ occurrit pro solito k, dento scilicet Gothico sibi-
lo, Græcis auribus peregrino & nimis sonoro. Adfert ex Gazophylacio Petropolitano nummum Corinthi-
orum THEOPH. SIGER. BAJERUS Tom. I. *Com-
mentariorum Acad. Petrop.* p. 372, qui Q OP præ-
fert

fert, hoc est *Κορινθίων*, aliumque Mycenæorum, in
cujus monogrammate eadem figura conspicitur. Prio-
ris alterum latus Tabula nostra III conspiciendum
præfert. ALEXIUS etiam SYMMACHUS MAZOCHIUS
in *Commentariis ad Tabulas Heracleenses*, Neapoli 1754
impressis, pag. 122. nummum Crotoniatarum com-
memorat, ubi urbis eorum nomen litteris QPO indica-
tur, quod alias KPO vel KPOT exaratum inveniri solet.
Quivis vero facile animadvertit, inter Gothicum y Græ-
cumque hoc *κόππα* tam parum discriminis interesse,
ut alterum alterius locum facile occuparet. Alludit
ad hanc illius litteræ formam QUINTILIANUS, ubi
de eo disputat, denturne in Alphabeto Græco litteræ ab-
undantes? Verba ejus sunt *Inst. Lib. 1: 4. Et Q, cujus*
similis effectus speciesque, nisi quod paullum a nobis obli-
quatur, κόππα apud Græcos, nunc tantum in numeris
manet. Docet heic diserte QUINTILIANUS, Q La-
tinorum simile fuisse Græco *κόππα*, scilicet quale num-
mi a me citati præferunt, illiusque usum olim non
infrequentem fuisse, licet tum desierit, tantumque in
numeris valuerit: nil autem verius dici potest, quam
Q Latinum tantum in eo a Græco differre, quod ful-
crum hic perpendiculare ibi obliquum sit.

§. XXXIX.

Hisce ita positis, facile comperimus, litteram hanc;
Q loquor Latinorum, ab epifemo *κόππα*, locum, for-
mam & sonum nactam esse, nec alias sciri posse,
cur Alphabetum Latinum, quod Græcum, quoad fie-
ri potuit, presse sequitur, inter *p* & *r* intercalarem
hanc litteram interferat. Hoc adeo evidens est, ut
Lector admonitione hic egeat non demonstratione.

Immo vero quod etiam Latium prius illud episeimon
bau admiserit, simili argumentandi ratione facile me
 persuasurum, spero. Jam modo monui, Latinos in
 ordine litterarum methodum Græcorum, quoad utrius-
 que Linguae genius ferebat, κατὰ πόδα sequi. Hinc
 A B Γ Δ E respondent Latinorum a. b. c. d. e. (c enim
 g olim valuit, unde in columna rostrata, XII Tabu-
 lis ceterisque antiquioris Latii monumentis *leciones* scri-
 bitur pro legiones, *acitat* pro agitat etc.) Sequitur jam
 episeimon *vau*, quod nota numeri senarii fuit. Æo-
 les vero ejus loco, forte ut formæ peregrinitatem vi-
 tarent, digamma seu geminum Γ, hoc est, bis ter po-
 fuerunt, illique formam F dedere, quod reapse du-
 plex Γ est: hoc vero digamma ab initio vocum so-
 num ad V Latinorum proxime accedentem habuisse,
 memoriæ prodit præter Grammaticos veteres DIONY-
 SIUS HALICARNASSENSIS, cujus in hanc rem
 notabilis locus est Libro I. *Historiæ Romanæ*, ubi
 commemorat, quemadmodum Aborigines Romani
 Pelasgis (genti Scytho - Gothicæ) in societatem ad-
 versus hostes suos Siculos adscitis regionem circa
 lacum sacrum concesserint, quæ a situ paludoso Elia
 nomen habuit, sed postea, haud dubie ex consuetu-
 dine Pelasgorum, Velia appellata fuit, præposito scili-
 cet digammate hoc Æolico. Rem ita narrat p. 16.
 Σπένδονται γε δὴ πρὸς τὰς Πελασγὰς, καὶ διδόναι αὐτοῖς
 χωρίαν, τῆς ἑαυτῶν ἀποδοσάμενοι, τὰ περὶ τὴν ἱερὰν λίμνην·
 ἐν οἷς ἦν τὰ πολλὰ ἐλώδη, ἃ νῦν κατὰ τὸν ἀρχαῖον τῆς δια-
 λέκτου τρόπον, Ουέλια ὀνομάζεται· σύνηδες γὰρ ἦν τοῖς ἀρ-
 χαίοις Ἕλλησιν, ὡς τὰ πολλὰ, προτιθέναι τῶν ὀνομάτων,
 ὅπως αἱ ἀρχαὶ ἀπὸ Φωνηέντων ἐγίνοντο, τὴν οὐ συλλαβὴν
 ἐνὶ σοιχείᾳ γραφομένην· τὸτο δὲ ἦν ὥσπερ γάμμα διττᾷς
 ἐπὶ μίαν ὀρθὴν ἐπιζευγνύμενον ταῖς πλαγίαις, ὡς *Feλένη*, καὶ
Feά-

Φάιναιξ, καὶ *Φοῖκος*, καὶ *Φανήρ*, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. h. e. Itaque cum Pelasgis foedus feriunt, & partem agrorum suorum eis assignant circa sacrum lacum; quorum pleraque erant palustria, dicta nunc prisco linguae more Velia. Solebant enim prisca Græci nominibus præponere syllabam ου scriptam uno caractere. Is erat similis Γ duplici ad rectam lineam duabus obliquis additis, ut *Φελένη*, *Φάιναιξ*, *Φοῖκος*, *Φανήρ* & multa similia *). Discimus hinc, prisca Græcorum pro littera υλος fuisse eadem figura, quæ postliminio revocata digamma nuncupabatur, & deinde eundem sonum illam olim habuisse, quem geminata littera & apud recentiores, quæ ex asse referebat Ebræum י, cuius succedaneum erat episemon Gothicum. Quum vero V & F cognati valoris litteræ sint, factum hinc est, ut apud Latinos episemon nostrum alterum illum sonum sensim adsciverit. His ita positis, comperimus 1. cur, quum Græci nomine cognato sonos litterarum alias exprimere soleant, gamma appellaverint, quod V vel F sonuit. 2. cur F, quod inter postremas litterarum Græcarum locum habet, apud Latinos inter primores collocatum cernatur. 3. Cur Latini,

I 2 ni,

*) Quod digamma aliquando pro H usurpatum fuerit, notant Grammatici veteres, adeo ut prisca Latini *Jircus* *Jestis* *Jædus* scripserint pro *hircus*, *hostis*, *foedus*. Vide JANI LAURENBERGII *Antiquarium* p. 167. T. vero CLAUDIUS, qui, ut in usum revocaretur, urfit, illi sonum V assignavit, ut inter alia fides facit inscriptio, eo imperante erecta, quæ inter GRUTERIANAS est conspicienda. T. CLAUDIUS DRUSI F. CÆSAR. AUGUSTUS GERMANICUS PONT. MAX. TRIB. POT. VIII. IMP. XVI. COSS. IV. CENSOR. P. P. AUCTIS POP. ROM. FINIBUS POMOERIUM AMPLIAVIT TERMINAVITQ.

ni, ubi digamma antiquum & genuinum reducere (in primis id agente CLAUDIO imperatore) visum fuit, ut ab F distingueretur, illud inversum exarare voluerint.

§. XL.

Hæc paucula, variis aliis curis districtus, in chartam conicere volui: si plus otii fuisset, ultimis paragraphis justam dissertationem impendere, operæ pretium duxissem. Satis autem mihi fuit, hisce paucis aliorum excitare industriam & sagacitatem. Unicum, quod jam colophonem operi adaptaturo in mentem venit, tantummodo addam. Monui nuper, veteres Græcos litteras *Φενικία* appellasse a CADMO Phoenice (nisi forte ita vocatæ olim fuerint a palmarum foliis, quibus pro charta utebantur antiquissimi mortaliū). Quod litteræ ævo HOMERI nondum *γράμματα* appellari inceperint, atque adeo nec vocabulum illud apud Poëtam inveniatur, jam pridem observavit EUSTATHIUS. v. CHISHULL ad *Inscriptionem Sigæam*, n. 52. In mentem mihi inde venit, *γράμμα* & *γράφειν* fortassis terminos fuisse, scribendi arti apud Pelasgos proprios. *Γράφειν* certe Scythica vox est, quæque, ut id in transcurso moneam, quantum ex harmonia Linguarum cognatarum judicare licet, tres habuit significationes. I. Fodere. Occurrit hoc sensu apud ULPHILAM *graban*, uti de infido œconomo *graban ni mag*, fodere non valeo. Tempus hujus verbi perfectum, uti vocant, est *grob* vel *grof*. Superest vero vox eadem in plerisque dialectis Scythicæ originis. Nos Sueci *grafva*, *gråfva* dicimus, Germani *graben*. HESYCHIUS etiam testatur, Græcorum *γράφειν* idem aliquando esse, ac *διασκάπτειν*, perfodere. v. in

in γράψαι. Habemus hinc *graf*, quod in genere foveam notat, & speciatim sepulcrum. Idem HESYCHIUS testatur, γράβα significasse βόθρον, foveam, quæ vox germane Mœsogothica, CODICI ARGENTEO in ULPHILA *Illustrato* vindicata est, LUC. 19: 43. Habemus etiam *grop*, quod pariter foveam notat. Apud Mœsogothos eadem significatione *grobo*s in plurium numero occurrit, a singulari *groba*, a quo Romani, sibilum præponendo, *scrobs* fecerunt, cujus voculæ originem in Latio frustra quæsiveris. II. *Graban* notat cælando in lapide excavare. De sepulcro CHRISTI reperimus *us staina gagraban*, pro quo vitio Amanuensis *gadraban* irrepsisse, nos suspicari diximus in *Annot. ad Fragmenta Ulpb. p. 83*. Confirmamur hac in conjectura inde, quod apud OTFRIDUM vox eadem in Historia sepulturæ S. Salvatoris occurrit in *felison irgrabanaz*. III. Usurpatur de sculptura, unde apud Anglo-Saxones *græfer*, sculptor, *græf-sæx*, cælum, *græft*, sculptile, apud Gallos *graver*, apud Anglos *engrave*. Quumque lapidibus veteres monumenta, quæ ad posteros transmittenda erant, fere insculperent, γράφειν pro scriptura in genere frequentari incepit, unde γράμμα, γραφεὺς, & innumera alia.* Mœsogothis *gagrests* scriptum notat, & speciatim edictum. LUC. 2: 1. Latini hic iterum S præposuere, immutata vocali, *scribo* dicentes, quorum exemplo nos *skrifva*, Germ. *schreiben*, &c. usurpamus.

* Quod vocabulum illud γράμμα in Græcia aliquid peregrinitatis habuerit, videor mihi inde suspicari posse, quod DIODORUS Lib. III. utatur phrasi τὰ καλέμενα γράμματα. Verba ejus sunt: ἐτι δὲ καὶ μὲ κομίσαντος ἐκ Φοινίκης τὰ καλέμενα γράμματα &c.

ERRATA.

Pag.	lin.	20.	geſſiſe	Lege	geſſiſſe
4.	24.	CCCLXXIV			CCCLXXVI
7.	27.	andhindan			andbindan
8.	12.	eſſe			eſſe
14.	23.	PENAUDOT			RENAUDOT
22.	12.	haufjaudona			haufjandona
27.	33.	garaitara			garaita ba
28.	26.	Quod			Quot
32.	6.	LUCÆ			MARCI
33.	11.	nunc			nunc
34.	ult.	XXVIII			XXXVIII
41.	23.	Graci			Græciæ.
58.					

Theses Miscellaneæ.

Th. I.

Actiones mixtæ non dantur, nec indifferentes.

Th. II.

Leges Positivæ Divinæ universales non absque fundamento statuuntur.

Th. III.

Affectibus homo carere nequit, deque illis adeo dirigendis non tollendis solliciti esse debemus.

Th. IV.

Leges civiles quum necessario breves esse debeant, caveri vix potest, ne hinc obscuræ evadant, inde iniquæ.

Th. V.

Lex Naturalis dispensationem non admittit.

Th. VI.

Juramenta per falsos deos accipi possunt.

Th. VII.

Obligatio, quæ pacto nititur, contrario pacto semper non dissolvitur.

Th. VIII.

Illiciti facti nulla est promissio.

TILL HERR RESPONDENTEN.

*W*ärdigt Edra Dygder måla,
Wärde vän, jag ej förmår:
Edra Dygd vill ej det tåla,
Lycka att jag säga får,
Kedligt hjerta, ådel själ,
Moget vett, ett stadgadt sinne,
Ömbet Er om vänners väl
Skaffat har beständigt minne.

*F*aren fort att beder vinna,
Åran sielf Er tage mot!
Lyckan skall sig ock infinna,
Dår hon bar så fastan fot:
*F*aren fort till egit väl,
Wänners frögd, föräldrars fågnad,
Ovåns barm, om honom quäl
Ålskad Dygd och ofskuld bågnad.

M. S.

A. D.

ANALECTA ULPHILANA,

*QUORUM PARTEM QUINTAM,
CONSENT. AMPL. SENAT. PHILOS. UPS.*

SUB PRÆSIDIO

S:Æ R:Æ M:TIS MAGNÆ FIDEI VIRI,
NOBILISSIMI

DOM. JOHANNIS
IHRE,

REG. CANC. CONSILIARII,
PROF. ELOQUENT. ET POLIT. SKYTT. REG. ET ORD. EQUIT.
AURAT. DE STELLA POLARI, ACAD. LITT. HUM.
HOLM. ET. SOCIET. REG. SCIENT. UPS. MEMBR. SOCIE-
TATISQUE ANTIQUAR. LONDIN. SOCII HONORARII,

PUBLICO EXAMINI TRADIT

ENGELBERT J. GOTHER.

AROSIAE-VESTMANNUS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE IX. APRIL
ANNI MDCCLXVIII.

HORIS ANTE MERID. SOLITIS.

UPSALIAE,
TYPIS EDMANNIANIS,

S:Æ R:Æ M:TIS
MAGNÆ FIDEI VIRO,
S. S. THEOLOGIÆ DOCTORI CELEBERRIMO,
DIOECESIOS AROSIENSIS EPISCOPO EMINENTISSIMO,
SYNEDRII,
QUOD IBIDEM EST,
PRÆSIDI GRAVISSIMO,
GYMN. SCHOLARUMQ. EPH. ADCURATISS.
REVERENDISSIMO DOMINO
**LAURENTIO
BENZELSTIERNA,**
MÆCENATI MAXIMO

SACRUM.

Kongl. Maj:ts

Troman och Borgmästare i Stockholm

Högådle

Herr **ENGELBERT
GOTHER,**

Min Høgtårade Herr Farbroder.

Grofs-Handlaren i Stockholm

Högaktad

Herr **OLOF ECKMAN,**

Min Gunstige Gynnare.

Handelsmannen och Bryggaren i Stockholm

Högaktad

Herr **PETR. SIFVERT,**

Min Gunstige Gynnare.

Tillågnas vördsammast Desse Blad

Af

DERAS

Ödmjukaste och hørsammaste tjenare
ENGELBERT GOTHER.

Råd och Handelsmannen i Westerås

Ädel och Högaktad

Herr JOHAN GOTHER,

Samt

Dygdådla Fru,

Fru ELISABET ELVIA,

Mine Huldaste Föräldrar.

Vittne. Desse. Blad.

Om.

Den. Vördnad.

Hvarmed. Jag.

Intil. Döden.

Vet. Mig. Vara.

Högst. Förbunden.

At.

Framhårda.

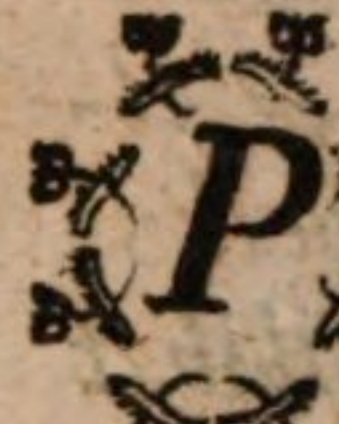
Mine Huldaste Föräldrars

Lydigste Son

ENGELBERT J. GOTHER.

DISSERTATIO ALTERA,
DE
NOMINIBUS
SUBSTANTIVIS
ET
ADJECTIVIS
MOESOGOTHORUM.

PRÆFATIO.

 Postquam peculiari dissertatione, annexa Fragmentis
ULPHILANIS, doctrinam de verborum Mæsogothico-
rum flexione luculentiorē, quam antea tradita
fuit, sistere, in animum induxi, illosque conatus erudit
penitus non displicuisse, animadverti, similem operam no-
minibus substantivis & adjectivis non minus utiliter im-
pendi judicavi, præsertim, quum haud pauca in opere
HICKESIANO inveniantur, quæ partim illustratione, par-
tim etiam emendatione indigeant. Tantum vero abest,
ut hoc ipso laudibus, quibus Thesaurus illius Lingua-
rum Septentrionalium per universum orbem litterarium
exceptus est, quidquam detractum velim, ut potius Viri
perspicacissimi industriam nullis unquam præconiis satis ef-
ferri posse, ultro confitear, utpote qui campum ingressus
est, quem ut nimis salebrosū reformidarunt singuli, qui
ante illum hæc studia tractarunt. Quin immo persuasum
habeo, nisi eum turbassent vitiosæ lectiones, quibus scatent
exempla CODICIS ARGENTEI JUNIANA & STIERN-
K HIEL-

HIELMIANA futurum fuisse, ut certiori pede ingressus esset. Mibi quum & ipsam Codicem ubique consulere licuerit, & viam hanc insuper expeditiorem reddiderit industria *EDV. LYE & LAMBERTI Ten KATE*, minus arduum fuit, illorum inventis aliquid addere. Id unum autem vereor, ne Lectori meo videar, schemata flexionum nimio plura, quam satis erat, congesse. Sed quum id in primis egerim, ut hujus *L.* amatoribus quam facillima methodo illius genium ostenderem, satius mibi visum fuit, omnes, quæ in *L. Mæsogothica* occurrunt, vocum terminationes adferre, ut ita ostenderem, in quem modum singulæ flectantur, quam, ut brevis essem, uno fasce diversa comprehendere. Quum vero ex *CODICE ARGENTEO*, adeo exiguae molis libello, universæ Linguae copiam exspectare non liceat; id mibi sumsi, ut ubi unus alterve in nomine, pro exemplo allato, defuit casus, illum vel ex aliis ejusdem generis & terminationis vocibus vel ex certa analogia supplerem: In hunc finem cuilibet schemati subjunxi haud pauca ejusdem classis vocabula, ut certius dijudicari possit, quo fundamento a me allata nitantur.

Tu vero, Lector, grammaticales has, quantumvis exsuccas, observationes aliquo in numero habebis, si memineris, absque illis fieri non posse, ut Linguae ipsius indolem cognoscamus, mibique aliquam gratiam forte habendam judicabis, si compereris, quam difficili indagine mibi opus fuerit, antequam singula, in ordinem, quem vides, digerere valuerim. Immo vero in animum inducere non debeo, fore quempiam civium meorum, qui operam me perdidisse arguat, dum facem accendo, ad quam per invios hos calles tuto & absque molestia, si collibitum fuerit, ille incedere possit, illamque Linguam pro virili illustrem, quæ non modo nostræ sed plurium per Europam cognas-

cognatarum Linguarum aliarum non inficianda mater est. Et quid quæris? Conveniensne existimabunt omnes, ut nos, quibus solis fata benigniora propiorem usum CODICIS ARGENTEI concesserunt, postremi non simus in eodem cum iudicio usurpando? Et hoc dum facimus, reperiemus Linguam Mæsogothicam non solum *ἐνεργέας* plenissimam, sed etiam ubique concinnam, sui per omnia similem, & constantibus regulis adeo constrictam, ut Græcæ Romanæque nihil omnino concedat. Quam vero oratio animi speculum esse soleat, & qui barbaris sunt moribus non nisi incondita fere loquantur*), videtur mihi vel hoc unico testimonio confirmari posse, gentem Getarum, de cuius studiis superba Græcorum natio sibi temperare nequit, quin honorifice sentiret, inque sapientiæ professione proximum post se locum concederet, nihil minus quam litterarum rudem fuisse. Deprehendet quoque, qui hæc & alia insecuturæ operæ reservanda cum attentione perlustraverit, quanto opere Lingua nostra, ad Mæsogothicam comparata, a primæva sua perfectione desciverit, utpote in qua eo jam perventum est, ut in nominibus substantivis non solum casuum discrimina (si ab uno genitivo discesseris) obliteraverimus, sed etiam, quod mireris, genera quam plurimum ignoremus fere. In adjectivis, quæ vocant Grammatici, formam absolutam a demonstrativa, quarum utramque adeo certis terminationibus per omnes casus distinguit Mæsogothus, nos in plerisque confundimus, & si sequatur nomen, *ἐκλεπτον* facimus. In verbis numeri rationem habemus sed raro personarum: Modum conjunctivum ab indicativo satis non distinguimus, in primis vero illius tempus imperfectum in paucissimis su-

K 2 per

*) Qualis homo ipse esset, talem ejus esse orationem: orationi aurem facta, factis vitam, diserebat SOCRATES. CICERO Tuscul. Quæst. V: 16.

perstes habemus, participiorum vero flexionem obsolescere jam dudum passi sumus. Et hæc omnia damna sermo noster fecit ab eo maxime tempore, quo reviviscentes literæ lucem illi & nitorem adferre debuissent. Quo longius enim a tempore Reformationis regrederis, eo illibatam magis Linguam nostram animadvertes, & eo regularum grammaticalium observantiozem. Et hinc evenit, ut qui Linguae nostræ præcepta tradere hodie aggreditur, nil agere aliud possit, quam significare, quousque vaga consuetudo ad hunc diem progressa sit: medelam vero qui adferre vellet, ipse omnium maxime alia medela se indigere ostenderet. Sed hoc non nobis solis accidit: ad Anglos, & videbis illos a Saxonum loquendi ængliscæ non minus descivisse: idem de Germanis pronunciari poterit. Sed eadem hæc exempla simul docent, labem, quæ hisce linguis accidit, nil impedire, quominus pulcre cogitata eleganter efferre valeant singulæ.

§. I.

Nomina Mœsogothica sunt generis vel Masculini vel Feminini vel etiam Neutrius.

Nota. Vocabula, quæ neutrius generis esse dicimus, commodius, & ad genium Linguae Mœsogothicæ aptius, communia appellari posse, alia occasione uberius docebitur.

§. II.

Nomina Mœsogothica numerum habent Singularem & Pluralem.

N. 1.

Not. 1. Numerus dualis, qui in verbis & pronomi-
nibus occurrit, in nominibus substantivis & adje-
ctivis exemplo caret.

Not. 2. Voces nonnullæ solummodo in plu-
rium numero occurrunt, retenta significatione singu-
lari e. g. *bokos*, liber, litteræ, *fragiftins*, desponsa-
tio, *brusts*, pectus.

§. III.

Casus habent quinque, Nominativum, Geni-
tivum, Dativum, Accusativum & Vocativum.

Not. 1. Addunt Grammatici Ablativum; sed
quum is a Dativo nihil discrepans inveniat, non vi-
deo, cur numerum frustra multiplicemus.

Not. 2. Vocativus rarior occurrit, & id ita, ut
a Nominativo fere differat, eliso s finali, e. g. *leikeis*,
leikei, medice, *laisaris*, *laisari*, doctor, *siponeis*, *sipo-
ni*, discipule: in ceteris nominativo similis sit, ut *ab-
ma*, spiritus. Est tamen, ubi tam in nominibus sub-
stantivis, quam adjectivis s finale retineatur, vel po-
tius ubi nominativus casus pro vocativo ponatur, e. g.
Hails Tbiudans judaje, salve Rex Judæorum. JOH. 19: 3.
Abma tbu unrodjands jab bautbs, spiritus mute & sur-
de. Cfr. MARC. 15: 34. Utuntur eadem licentia La-
tini scriptores. PERSIUS: *Vos o patritius sanguis*.
VIRGILIUS: *Projice tela manu sanguis meus*. Et
hoc de vocativo casu semel dixisse sufficiat, ne ex
conjectura eum ubique suppleamus.

§. IV.

Declinationes vel flexionis modi in Lingua
Mæso-gothica diversi sunt: alii Regulares, alii Ir-
regulares: hos deinceps sumus tradituri, de illis
quid tenendum sit, paucis dicemus.

§. V.

G. HICKESIUS declinationum schemata quindecim exhibet, sed illa non manca solum & pro-
ut sese calamo obtulere, absque ordine disposita,
sed etiam nulla generis nominum habita ratione,
quod tamen qui negligit, solamque vocam ter-
minationem respicit, non potest non ubique im-
pingere. Rem unico exemplo illustrabo. *Staua*
apud Mœsogothos geminam significationem habet:
denotat enim judicem & etiam iudicium; utrobi-
que eadem est terminatio, sed ubi judicem notat
masculinum est, & proinde hoc modo flectitur.

Sing.

Plur.

Nom. *Staua.*

Nom. *Stauans.*

Gen. *Stauins.*

Gen. *Stauane.*

Dat. *Stauin.*

Dat. *Stauam.*

Accus. *Stauan.*

Accus. *Stauans.*

Ast ubi iudicium vox eadem significat, gene-
ris est feminini, & proinde declinatur

Sing.

Plur.

Nom. *Staua.*

Nom. *Stauos.*

Gen. *Stauos.*

Gen. *Stauo.*

Dat. *Stauai.*

Dat. *Stauom.*

Accus. *Staua.*

Accus. *Stauos.*

Accidit scilicet heic idem, quod in Lingua
Latina, ubi licet e. g. dominus, virtus, pecus
iisdem litteris terminentur; generis tamen differen-
tia flexionis discrimen parit. Vidit hoc Vir doctis-
simus **EDV. LYE**, & proinde declinationes pro
ratio.

ratione generis in *Grammatica Mœsogothica*, præfixa Editioni *Euangeliorum Gothicorum* BENZELIANÆ, descripsit: sed dum earum non nisi quinque ponit, nec singularum notas características edit, rem parum iuvit, & Lectorem incertum reliquit, ad quamnam harum voces, de quibus dubium oboriri potest, sint referendæ. Utroque accuratior est modo laudatus LAMBERTUS TENKATE, qui in Libello, *Lingua Belgica Amstelodami 1710 in 4to edito*, titulumque gerente *Gemenschap tussen de Gottische Spraeke en de Nederduytsche* h. e. *Harmonia L. Gothicæ & Belgicæ*, vocabula Mœsogothica omnia in 12 classes divisit, quarum 4 masculini generis esse ait, desinentia nempe 1:º in *a*, ut *atta*, pater. 2:º in *s*, ut *dags*, dies. 3:º in *eis*, ut *hairdeis*, pastor. 4:º in *us*, ut *sunus*, filius. Feminini generis enumerat 1:º exeuntia in *a*, ut *paidda*, tunica. 2:º in *s*, ut *sauhts*, morbus. 3:º in *o*, ut *azgo*, cinis. 4:º in *ei*, ut *liutei*, hypocrisis. 5:º in *us*, ut *handus*, manus. Neutrius generis sequentia ponit: 1:º quæ in *i* exeunt, ut *badi*, lectus. 2:º in consonam, ut *jer* annus. 3:º in *o*, e. g. *hairto*, cor. Quum hic liber rarius in nostra regione reperiat, non nisi postquam hæc Schemata mea concinnaveram, in illum incidi. Lætabar vero tum statim suffragio Viri hujus eruditi: sed ita tamen, ut mihi viderer, ab incepto desistere non debere, præsertim quum instituta collatione facile cuivis pateat, varias terminationes a KATENO omittas fuisse, & de
inde

inde id præcipui nostram methodum habere, quod omnes singulasque vocum terminationes uno obtutu conspiciendas offerat, easque distinctius proponendo, quas variationes singulæ in casibus obliquis subeant, ostendat. Expertus ipse sum, quoties inter evolvendum Euangelia Gothica mihi aqua hæserit, & quam ægre, antequam in ordinem hæc qualiacunque redegeram, me expedierim. Et idem viris eruditis, qui in hoc campo decurrerunt, etiam evenisse video. Ut uno alterove exemplo defungar, legimus in CODICE ARG. MATTH. 27: 1. *At maurgin than maur. thanana*, mane factò: Reverendissimus vero BENZELIUS, in sua Editione lectionem hanc vitiosam reputans, pro *maurgin maurgan* reposuit, quum sequens *maurthanana* quarti casus masculini generis sit, cui ut nomen præcedens respondeat, *maurgan* ponendum censuit, non *maurgin*, quippe quod pro dativo casu habuit, assuetus huic terminationi in aliis vocibus masculini generis e. g. *abma*, spiritus, cujus dativus est *abmin*, accusativus vero *abman*. Sed si evolvas schema vocabulorum in *ins* exeuntium, videbis, nihil heic immutandum esse. Occurrunt offendicula ejusmodi haud pauca alia, quæ nisi sedulo vitentur, lapsus facilis est. Ostendent schemata sequentia, vocabula neutra in *i* exeuntia, in dativo terminationem *ja* amare, e. g. *gavairthi*, pax, *gavairthja*; sed in femininis eadem terminatio accusativum format, e. g. *thiudangardi*, *thiudangardja*. In eundem

dem modum *managei* dativum habet *managein*, dum *galaubein* accusativus est a *galaubeins*.

Not. 1. Ut cognito casu recto naturam obliquorum his positis fundamentis nosse datur; ita vicissim ubi in C. A. casus quispiam obliquus occurrit, quæ vocis invariatae forma sit, perspicere licet. Sic dum *leikeis* secundi casus sing. invenio MATTH. 9: 12. & *leikjans* quarti casus plur.; certum mihi est, falli Glossographos nostros, qui medicum *leik* Gothice nominari tradunt: id enim si foret, pro *leikeis*, *leikis* inventuri fuissetmus & pro *leikjans* *leikans*. Tu itaque certum habe, verum medici nomen esse *leikeis*. Porro dum iidem Glossographi suo ordine collocant *bansta*, horreum, *garunsa*, forum, *gaqvumtha*, conventus, facile invenio, errare eos, quum *gaqvumthim*, *garunsim*, *banstim*, quæ in CODICE ARGENTEO occurrunt, a finale respuant, utpote quod si haberent, aut tanquam masculina *banstans* &c. præferrent, aut tanquam feminina *banstos*. Porro dum iidem agrum Gothice *baithjo* & vestem *vastjo* dici tradiderunt, permoveere HICKESIUM, ut ab utraque hac voce peculiarem declinationem formaret. Sed vera eorum forma est sive *baithi*, *vasti*, sive *baithja*, *vastja*; utroque enim modo flexa terminationem *os* habere poterunt in accusativo casu pl.

Not. 2. Ut naturam declinationis vocum Gothicarum distinctius noscamus, observare juvat, flexionum regularium aliam formam esse communioem, alias peculiaribus terminationibus proprias: ita forma communis est, quæ sequitur.

Masculinorum.

Sing.	Plur.
Nom. <i>Stains</i> , lapis.	Nom. <i>Stainos</i> .
L	Gen.

Gen. *Stainis.*
 Dat. *Staina.*
 Acc. *Stain.*

Gen. *Staine.*
 Dat. *Stainam.*
 Acc. *Stainans.*

Femininorum.

Sing.

Nom. *Dails*, pars.
 Gen. *Dailais.*
 Dat. *Dailai.*
 Acc. *Dail.*

Plur.

Nom. *Dailos.*
 Gen. *Dailo.*
 Dat. *Dailom.*
 Acc. *Dailos.*

Neutrorum.

Sing.

Nom. *Waurd*, verbum.
 Gen. *Waurdis.*
 Dat. *Waurda.*
 Acc. *Waurd.*

Plur.

Nom. *Waurda.*
 Gen. *Waurde.*
 Dat. *Waurdam.*
 Acc. *Waurda.*

Hanc flexionis formam communissimam dico, ut-
 pote quam plures terminationes sequuntur: quæ ce-
 terarum ratio sit, schemata mox secutura docebunt.
 Nomina generis neutrius, quæ a forma hac communi
 abeunt, in C. A. reperiuntur nulla.

§. VI.

His fundamentis positis, declinationes Mæso-
 gothicas in tres classes dispesco, quarum

Prima continet voces simplices.

Alteri in vocalem exeuntes.

Tertia voces terminatas aliquo augmento Gothico.

Not. i. Voces simplices appello illas, quæ con-
 stant solis litteris suis radicalibus e. g. *vair*, vir,
drus, casus &c. aut etiam adjunctam habent consonam
 finalem, uti *gards*, domus, *taikns*, signum, *ligr*,
 lectus.

Not.

Not. 2. Voces simplices ut plurimum monosyllabicae sunt; quibus nil impedit, quominus annumeremus illas, quae in societate habent praefixam particulam vel aliud quodpiam nomen, uti *anda-numfts*, receptio, *un-mahts*, impotentia, *jugga-lautbs*, juvenus, quarum pars ultima pro simplici habenda.

Not. 3. In antecessum inobservatum non praetermittam, nomina nonnulla esse, quae pro varia terminatione varie flexantur. Haec autem, ne volventem CODICEM ARGENTEUM forte turbent, uno fasciculo compingam.

Andi, finis, neutrum. LUC. 18: 5. & *andei*, fem. LUC. 1: 33.

Andvaurd, responsum. LUC. 20: 26, nec non *andvaurdi*. JOH. 19: 9.

Daur, janua, neutrius generis est. MATTH. 7: 14. sed quod Gothi etiam *dauro*, feminini generis, usurparint, patet ex accus. pl. *daurons*, MATTH. 27: 60, qualem nulla alia terminatio admittit, & dat. pl. *daurom*, JOH. 18: 16.

Dauravarda, janitrix, JOH. 18: 16, & *dauravardo* versu sequente. Ratio utriusque in eo latet, quod vox haec adjectivorum naturam induat, & priori loco ponatur simpliciter, posteriori demonstrative cum articulo *so*. *Dauravards* est janitor, Cap. 10: 3. In eundem modum reperitur *taibsva* & *taibsva*, dextra, MARC. 16: 5. LUC. 1: 11. MATTH. 15: 27. Sic *garazna* notat vicinum & *garazno* vicinam.

Dultbs, quotiescunque occurrit femininum est. v. LUC. 2: 42. MARC. 15: 6. JOH. 7: 2, 8, unico loco excepto MATTH. 27: 15. ubi legimus *and dultb qbarjanob*, ubi *qbarjanob* est masculini generis.

Conf. LUC. 16: 5. MATTH. 10: 33. Nisi credere fas sit, hanc terminationem o cum vocibus feminini generis communem esse.

Gards & *garda*: prius facit genitivum *gardis*. LUC. 20: 15. posterius *gardins*. MARC. 10: 30. illud accusativum *gard*. LUC. 20: 9. hoc *gardan*. JOH. 10: 1.

Gudja, Sacerdos. Scribitur *gudji*, LUC. 1: 5, nisi vitium insit Lektioni: alias unica hæc vox foret masculina, quæ vocali *i* terminetur.

Gutbs, Deus, masculini generis nomen est. Sed in plurali numero *guda* habet in genere neutro. Hoc autem vel eo nomine observandum, quod etiam in L. Islandica, ubi de vero & uno rerum omnium Domino sermo est, *Gud* in genere masculino usurpetur, sed *god* in genere neutro, ubi de idolo. Exempla attuli in Indice ad *Fragmenta Ulpbilana*. Addo nunc, veri mihi simile videri, Anglo-Saxones eodem idiotismo usos fuisse. BENSONIUS certe habet *gedvol-goda*, idola. *Godas* enim requireret genus masculinum.

Kara, cura, MARC. 4: 38 & *kar*, JOH. 10: 13.

Man, vir, & *manna*. Prius quidem in C. ARGENTEO non reperitur, sed arguunt tamen hanc vocis terminationem tam casus in schemate adferendi, quam derivata.

Nabtamats, coena, & item *nabtamatjus*. LUC. 17: 8. Et hac ratione lectio CODICIS ARGENTEI erroris absolvitur, v. *Ulpbilas Illustr.* p. 155.

Runs, fluxus, a *rinnan*, currere, manare, est masculini generis, ut patet ex LUC. 8: 44. habetque in obliquis *runis*, *runa*. v. 43. Sic *urruns*, quod modo exitum, modo latrinam, modo etiam orientem

rientem notat, in dat. casu *urrunsa* habet. MARC. 7: 19. & MATTH. 8: 11. in accusativo *urruns*. v. *Ulpbil. Illustr.* p. 36. Idem vero femin. agnoscitur LUC. 9: 31. Valet hoc etiam de cognato *garuns*, forum, quod in tertio casu *garunsai* habet. LUC. 7: 32. In *garunsai sitandum*, in foro sedentibus, dat. pl. *garunsim*. MATTH. 6: 2.

Stain, lapis. MATTH. 27: 60, & alibi sæpius. Infrequentius vero est *staina* feminini generis, quod invenitur JOH. 11: 38. *Staina ufarlagida vas ufaro*, lapis impositus erat super. EDV. LYE, in addendis ad *Edit. BENZELIANAM*, ut hoc heterocliton evitet, vertendum censet, & lapidi superimposita erat. Sed turbat id sensum.

Sunno, sol, duobus modis in C. A. inflectitur, ut femininum *sunno*, *sunnon*s, & ut neutrum *sunno*, *sunnin*s. Prioris exemplum habemus MATTH. 5: 45. *Unte sunnon seinu urranneith*, quia solem suum oriri facit: Posterioris MARC. 4: 6. *At sunnin than urrinnandin*, sole autem oriente. Cfr. Cap. 16: 2.

Tbiudangardi & *Tbiudangard*. Prius habet C. A. posterius Guelpherbytanus.

Unbultba & *unbultbo*, diabolus. Occurrit utroque modo, sed illo cum discrimine, ut hoc feminini generis fere sit, illud masculini e. g. *Unbultbons managos*, dæmonia multa, MARC. 1: 34. *Sa unbultba*, LUC. 4: 35. *Fram thamma unbultbin*, c. 8: 29. Sed negligitur id tamen discriminis MATTH. 9: 33. *Uvdribans vartb unbultbo*, ejectum fuit dæmonium, ubi *usdribans* generis est masculini.

Vilja, voluntas, sæpius occurrit. Sed *viljan* apud JOHANNEM, cap. 6: 40. nisi forte idtribuendum vitio

vítio amanuensis, uti veri videtur símíle, terminationem hanc ex versu proxime præcedente retinentis.

Not. 4. Nescio, an huc referri debeat *mitads* & *mitadjo*, mensura, *vaip* & *vipja* corona, nec non peregrina, quorum varietatem non tam usui, quam inconstantiae Metaphrastæ in vocabulis civitate non donatis assignes. EDV. LYE numerum hunc auget voce *laiseins*, doctrina, quam etiam *laiseino* appellari tradit. Locus, ubi sub posteriore forma occurrit, est MARC 1: 27. *Qbo so laiseino so niujo*. Verum enimvero est *laiseino* revera genitivus pluralis, sed qui duplici Gothismo heic involvitur. Prior est, quod nomen insequens in genitivo plurali ponatur, uti *qbo mizdono*, quæ merces. MATTH. 5: 46. *All bagme*, LUC. 3: 9. omnis arbor. *In suma baimo*, LUC. 17: 12, in aliqua regione; alter, quod abundet pronomen *so*. Paria exempla vide MARC. 3: 28. LUC. 4: 6.

Not. 5. Indeclinabile est *fadrein*, parentes, cuius ejusdem generis forte sunt *quinein*, femineus, & *gumein*, masculus.

Not. 6. *Hora*, adulter, sub terminatione feminea masculinum genus indicat. LUC. 18: 11. ubi in Græco est *μοιχοι*.

SCHEMA I. MASCUL. SIMPLICIUM.

Sing.

Plur.

N. Vigs. JOH. 14: 6.

N. Vigos. ROM. 11: 33.

G. Vigis. JOH. 6: 34.

G. Vige.

A.

D. Viga. MATTH. 5: 25.

A. Vig. MARC. 4: 4.

D. Vigan. LUC. 3: 5.

A. Vigans. LUC. 1: 76.

Exempla.

Aflets, remissio. *Fralets*, id.

Aitbs, jus jurandum.

Andbahts, servus.

Aubns, furnus.

Bagms, arbor.

Dags, dies.

Drus, casus.

Figgrs, digitus.

Fisks, piscis.

Frumbaurs, primogenitus.

Fugls, avis.

Guths, Deus.

Hlaifs, panis.

Hunds, canis.

Ligrs, lectus.

Saggqs, occidens.

Sitls, sedes.

Skalks, servus.

Skatts, nummus.

Stains, lapis.

Stikls, calix.

Stols, sella.

Tains, ramus.

Tbiubs, fur.

Vair, vir.

Vegs, fluctus.

Vinds, ventus.

Vulfs, lupus.

Not. 1. *Vegs*, fluctus, in nom. pl. habet *vegos*, MARC. 4: 37. dat. *vegim*, MATTH. 8: 24.

Not. 2. *Reiks*, princeps, in nom. pl. etiam *reiks* habet. JOH. 7: 26. ROM. 13: 3.

II.

SCHEMA MASC. SIMPLICIUM II.

Sing.

Plur.

N. Gards. MARC. 3: 25.

N. Gardeis.

G. Gardis. LUC. 20: 15.

G. Garde.

D.

D. Garda. LUC. 20: 15.

D. Gardim.

MATTH. 11: 8.

A. Gard. LUC. 20: 9.

A. Gardins.

LUC. 16: 4.

Exempla.

Aivistr, ovile.

Ans, trabs.

Arms, brachium.

Balgs, follis, uter.

Bansts, horreum.

Barms, gremium.

Bruthfatbs, sponsus.

Gadraubts, miles.

Gasts, peregrinus.

Juggalautbs, juvenis.

Mats, cibus.

Naus, mortuus.

Slab, verber, morbus.

Statbs, statio, locus.

Stiks, punctum.

Thusundafatbs, chiliarcha.

Not. 1. *Naus* genitivum format *navis* & sic deinceps.

Not. 2. Nuper monui, reperiri in CODICE ARGENTEO genit. sing. *gardins* & accus. *gardan*. Nescio, an similis sit accusativus *usfilban*, MATTH. 27: 7. ab *usfilb*, sepultura. Sed præfixa particula *du* requirit dativum casum, qui occurrit MARC. 14: 8. *du usfilba*. Sed fatius est credere, *n* finale amanuensis incuriæ acceptum referri debere.

III.

FEMIN. SIMPL. SCHEMA I.

Sing.

Plur.

N. Drauhsn.

N. Drauhsnos.

G. Drauhsnais.

G. Drauhsno.

LUC. 16: 21.

D.

D. Drauhsnai.

D. Drauhsnom.

MARC. 7: 18.

A. Drauhsn.

A. Drauhsnos.

JOH 6: 12.

Exempla.

Afstafs, discidium.

Haim, vicus. LUC. 10: 56.

Ansts, amor, gratia.

Marks, limes.

Dails, portio. LUC. 15: 12. *Quens*, uxor.

Not. LYIUS putat *baim* poni pro *baima*: sed rationem non video. Hujus dat. plur. *baimon* pro *baimom* legitur MARC. 1: 38. in Codicibus editis, sed refragante C. A. v. ULPH. *Illustr.*

IV.

FEM. SIMPL. SCHEMA II.

Sing.

Plur.

N. Taikns.

N. Taiknins.

LUC. 2: 12.

JOH. 6: 2.

G. Taiknais.

G. Taikne.

MARC 8: 12.

D. Taiknai.

D. Taiknim.

LUC 2: 34.

A. Taikn.

A. Taiknins.

MARC. 8: 11.

JOH. 9: 19.

Exempla.

Fragibt, desponsatio.

Urruns, exitus, LUC. 9: 31.

Gaqvumtb, concilium,

in accusativo singulari s finale retinet v. ULPH. *Illustr.* p. 130 & supra p. 80.

Garuns, forum.

Saubts, morbus.

M

V.

V. FEMIN. SIMPL. SCHEMA III.

Sing.

Plur.

N. Fravaurhts. N. Fravaurhteis.

MATTH. 9: 2.

G. Fravaurhtais. G. Fravaurhte.

JOH. 9: 41.

MARC. 1: 4.

D. Fravaurhtai. D. Fravaurhtim.

JOH. 8: 21.

JOH. 8: 24.

A. Fravaurht. A. Fravaurhtins.

JOH. 8: 34.

MATTH. 9: 6.

Exempla.

Anabusns, præceptum.

Missadeds, peccatum.

Andanumfts, assumptio.

Saubt, morbus.

Daubt, epula. LUC. 5: 29.

Siuns, visio.

Gabaurth, nativitas.

Ustbrusts, aspretum.

Gaskaft, creatio.

Vaibt, aliquid.

Mabts, potentia.

Not. Ten KATE in paradigmate II Femininorum dativum ponit *saubtim* & *saubtain*, accusativum *saubtins* & *saubteins*: sed nescio, unde posteriora hæc habeat.

VI.

FEMIN. SIMPL. SCHEMA. IV.

Sing.

Plur.

N. Baurgs, MARC. 1: 33. N. Baurgs,

G. Baurgs, LUC. 7: 12. G. Baurge,

LUC. 10: 8.

D.

D. Baurg, MARC. 6: 11. **D. Baurgim,**

LUC. 5: 43.

A. Baurg, MARC. 1: 45. **A. Baurgs,**

MATTH. 11: 23.

Exempla.

Alb, templum.

Nabts, nox.

Brusts, pectus.

Not. 1. Videmus ex hoc schemate, errare **HICKESIUM** & **LYIUM**, qui in *nabt*, dativi casus, LUC. 17: 34, « excidisse putant: *Urreisit nabt jab daga*, surgit noctu dieque. Similiter *alb* in dativo occurrit LUC. 2: 27. Nec video, cur **BENZELIUS** ad MARC. 15: 37. hanc posteriorem vocem inter irregulares numeret.

Not. 2. **RUNOLPHUS JONÆ** in *Gramm. Isl.* schema adfert declinationis vocis *M. borg*, quam, ut harmonia utriusque L. appareat, adfero.

Sing.

Plur.

N. *Borg.*

N. *Borger.*

G. *Borgar.*

G. *Borga.*

D. *Borg.*

D. *Borgum.*

A. *Borg.*

A. *Borger.*

Not. 3. Credo, huc pertinere *afar*, ἐφ' ἡμέρας, LUC. 1: 5. Nuspiam enim alias dativus casus absque addita terminatione in L. Gothica comparet.

Not. 4. *Nabts* in dat. pl. habet *nabtam*. LUC. 2: 37. pro *nabtim*.

VII.

NEUTR. SIMPL. SCHEMA.

Sing.

Plur.

N. Waurd.

N. Waurda.

MATTH. 5: 37.

JOH. 6: 63.

M 2

G.

G. Waurdis.

LUC. 1: 2.

D. Waurda.

LUC. 2: 22.

A. Waurd.

LUC. 2: 15.

G. Waurde.

MARC. 2: 2.

D. Waurdam.

LUC. 1: 20.

A. Waurda.

LUC. 2: 53.

Exempla.

<i>Abs</i> , spica.	<i>Leik</i> , corpus.
<i>Aibr</i> , munus.	<i>Lukarn</i> , lucernā.
<i>Aubsn</i> , bos.	<i>Maurthv</i> , cædes.
<i>Barn</i> , liberi, infans.	<i>Mel</i> , tempus, scriptura.
<i>Blotb</i> , sanguis.	<i>Mes</i> , patina, mensa.
<i>Daur</i> , janua.	<i>Raus</i> , arundo.
<i>Eisarn</i> , ferrum.	<i>Razn</i> , domus.
<i>Gatbrask</i> , area horrei.	<i>Run</i> , mysterium.
<i>Hauru</i> , siliqua.	<i>Salt</i> , sal.
<i>Hrot</i> , tectum.	<i>Slab</i> , ictus.
<i>Hund</i> , centum.	<i>Skip</i> , navis.
<i>Hunsl</i> , sacrificium.	<i>Skobsl</i> , dæmon.
<i>Huzd</i> , thesaurus.	<i>Sves</i> , facultates, divitiæ.
<i>Juk</i> , jugum.	<i>Tagl</i> , capillus.
<i>Jer</i> , annus.	<i>Ufmes</i> , lacus.
<i>Kas</i> , vas.	<i>Veibs</i> , vicus.
<i>Kelikn</i> , turris.	<i>Vein</i> , vinum.
<i>Lamb</i> , agnus.	<i>Vis</i> , malacia.
<i>Land</i> , tellus.	

VIII.

IN A MASCULINA.

Sing.

Plur.

N. Ahma. JOH. 6: 63.

N. Ahmans.

MARC. 5: 13.

G

G. Ahmins.

LUC. 9: 55.

D. Ahmin. LUC. 1: 3.

A. Ahman,

MATTH. 27: 50.

V. Ahma. MARC. 1: 25.

G. Ahmane.

MARC. 6: 7.

D. Ahmam.

MARC. 1: 27.

A. Ahmans.

Exempla.

Aba, maritus, vir.
Aldoma, senectus.
Aleva, oleum.
Amsa, humerus.
Andastava, adversarius.
Atta, pater.
Bidagva, mendicus.
Bloma, flos.
Brunna, fons.
Dulgaskula, debitor.
Dwala, stultus.
Fana, pannus.
Faskja, sudarium.
Frauja, dominus.
Fula, pullus equinus.
Gadaila, confors.
Galga, patibulum.
Gamunja, memoria.
Gataura, fissura.
Gibla, cacumen.
Guma, vir.
Haiza, fax.
Hana, gallus.
Hiuma, turba, multitudo.

Hlija, tabernaculum.
Hliuma, auris.
Hoba, aratrum.
Iddalja, descensus.
Liuta, hypocrita.
Lofa, vola.
Lukarnastatba, candelabrum.
Mandekka, imago.
Mela, modius.
Midja, medium, LUC. 15: 10.
Milhma, nubes.
Mulda, pulvis.
Nota, puppis.
Nuta, piscator.
Saggva, cantor, LUC. 15: 25.
Skeima, laterna.
Skula, debitor.
Smakka, ficus.
Snaga, pannus.
Sparva, passer.
Stava, iudex.
Svaibra, socer.
Uslitba, paralyticus.
Uzeta, praeſepe.

Waibsta, angulus.

Wilja, voluntas.

Not. 1. Ad hanc classem pertinent illa nomina Masculina, quæ *ja* finale habent, & qualitatem personæ fere indicant, uti sunt

Afetja, edax, vorax.

Gudja, Sacerdos.

Aljakunja, alienigena.

Haurnja, tibicen.

Arbinumja, heres.

Heivafrauja, paterfamilias.

Arbja, idem.

Kasja, figulus.

Asnja, servus.

Liugnja, mendax.

Aurtja, hortulanus, agricola.

Mannamaurtbrja, homicida.

Bandja, captivus.

Neqbundja, vicinus, pro-

Baurgja, civis.

ximus.

Birekja, procellis agitato.

Nithja, consanguineus.

Duliabaitja, creditor.

Silbasjunja, ἀντόπτης.

Faurgaggja, præfectus.

Skattja, nummularius.

Ferja, insidiator.

Sviglja, tibicen.

Fiskja, piscator.

Timrja, faber lignarius.

Ganithja, cognatus.

Vaidedja, maleficus.

Gasinthja, itineris comes.

Vardja, custos.

Gauja, villicus, regionis in-

Vaurstija, operarius.

cola. Luc. 8: 34.

Veindrugkja, helluo.

Not. 2. Ad hunc censum non pertinent adjectiva vel adjectiva usurpata, e. g. *framathja*, peregrinus, quæ more adjectivorum flectuntur, v. JOH. 10: 14. LUC. 16: 12. 20: 12.

Not. 3. Eximi hinc etiam debent nomina feminini generis a masculinis formata e. g. *friondja*, amica, *ganithja*, cognata.

IX.

IN A. FEMININA.

Sing.

Plur.

N. Staua. JOH. 8: 16.

N. Stauos. ROM. II: 33.

G. Stauos. LUC. 10: 14.

G. Stauo.

D,

D. Stauai. JOH. 9: 39. D. Stauom.

A. Staua. JOH. 16: 8. A. Stauos.

Exempla.

<i>Airtba</i> , terra.	<i>Matba</i> , vermis.
<i>Alleina</i> , ulna.	<i>Mena</i> , luna.
<i>Aqba</i> , aqua.	<i>Motba</i> , telonium.
<i>Arka</i> , arca.	<i>Mulda</i> , pulvis.
<i>Aurabja</i> , sepulcrum.	<i>Netbla</i> , acus.
<i>Authida</i> , desertum.	<i>Paida</i> , tunica.
<i>Bida</i> , preces.	<i>Plappja</i> , platea.
<i>Brunna</i> , fons.	<i>Qbeila</i> , hora, tempus.
<i>Fairina</i> , crimen.	<i>Rasta</i> , stadium.
<i>Fairzna</i> , calx.	<i>Razda</i> , vox,
<i>Fatba</i> , septum.	<i>Saivala</i> , anima.
<i>Fruma</i> , initium.	<i>Salithva</i> , conclave.
<i>Gairda</i> , cingulum.	<i>Saurga</i> , dolor.
<i>Gabugda</i> , cogitatio.	<i>Skalja</i> , tegula.
<i>Gataura</i> , ruptura.	<i>Skura</i> , imber.
<i>Giba</i> , donum.	<i>Staiga</i> , semita.
<i>Giltba</i> , falx.	<i>Stibna</i> , vox.
<i>Groba</i> , scrobs.	<i>Sulja</i> , solea.
<i>Hairda</i> , grex.	<i>Sunja</i> , veritas.
<i>Hansa</i> , cohors.	<i>Svibla</i> , sulphur.
<i>Hleitbra</i> , tabernaculum.	<i>Tbiuda</i> , gens.
<i>Hrugga</i> , baculus.	<i>Trigguva</i> , pactum.
<i>Idreiga</i> , poenitentia.	<i>Ubizva</i> , atrium.
<i>Junda</i> , juvenilis.	<i>Wamba</i> , venter.
<i>Kalkja</i> , meretrix.	<i>Vippja</i> , corona.
<i>Karkara</i> , carcer.	<i>Vrakja</i> , persecutio.
<i>Ludja</i> , facies.	

Not. Huc etiam pertinent omnia desinentia in
itba,

itba, ut *armabairtitba*, misericordia, *daubitha*, stupor, *diapitba*, profundum, *garaibtitba*, justitia, *gauritha*, moestitia, *haubitha*, altitudo, *inniujitba*, encænia, *invinditba*, iniquitas, *meritba*, fama, *qrammitba*, humor, *svegnitba*, gaudium, *veitbvoditba*, testimonium.

X. IN I FEMININA.

Sing.

Plur.

N. Thiudangardi. N. Thiudangardjos.

G. Thiudangardjos. LUC. 18: 29. G. Thiudangardjo.

D. Thiudangardjai. MATTH. 5: 19. D. Thiudangardjom. LUC. 1: 25.

A. Thiudangardja. LUC. 9: 2. A. Thiudangardjos.

Exempla.

Aiqbatundi, rubus.

Aqviza, securis.

Bandi, vinculum.

Bani, vulnus.

Fauradauri, atrium, platea.

Fulnsni, latebra.

Hali, mors.

Haili, salus.

Haitbi, ager.

Laubmoni, lumen, fulgur.

Mavi, puella.

Manvi, sumtus.

Qviltfri, feretrum.

Thivi, ancilla.

Thiudangardi, regnum.

Tbasundi, mille.

Vasti, vestis.

Vetbi, ovile.

Not. I.

Theses Miscellaneæ.

Th. I.

Non satis prudens eorum est philosophia, qui virtutis viam non nisi salebrosam nimisque arduam depingunt.

Th. II.

Nec melior eorum est docendi ratio, qui bonis in hac vita maxima incommoda, malis summas tribuunt delicias.

Th. III.

Studium lingvarum per se quidem ad virtutem homines non excitat: sed non exiguum tamen vitæ recte instituendæ adjumentum merito judicatur.

Th. IV.

Quamvis ex peritia lingvæ latinæ minus recte æstimetur eruditio: inutilem tamen illam in cursu sapientiæ acquirendæ, nemo nisi illius expertus dixerit.

Th. V.

Dantur veritates morales, quæ publice ignorantur rectius, quam docentur.

Th. VI.

Religio vera, civitati licet saluberrima, civilibus tamen legibus & pœnis non promovetur.

Th. VII.

Th. VII.

Non semper valet illud Cornelii: *Paritur pax bello.*

Th. VII.

Gothorum in patria innocentiam, studium laudis piraticæ minuit quidem, sed non prorsus obscurat.

Th. IX.

Luxuria, divitiarum comes, egestate citius quam præceptis tollitur.

Bayerische
Staatsbibliothek
MÜNCHEN

Ihre, Johan

Analecta Ulphilana partem I. def. And. Ad. Grunden ; partem II. def. Bern.
Rol. Prinz ; partem III. def. Mic. Jac. Funk ; partem IV. def. Pet. Cortin
; partem V. def. Eng. T. Gother

Upsala 1767

4 L.g.sept. 48-1/2#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10523083-6